

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Großfürstenthum Siebenbürgen.

Jahrgang 1855.

I. Abtheilung.

X. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Januar 1856.

Erdély nagyfejedelemségét illető

ORSZÁGOS KORMÁNYLAP.

1855-diki évfolyam.

I. Osztály.

BCU Cluj / Centr. X. darab, University Library Cluj

Kiadatott és szétküldetett 1856-diki januar 14-kén.

В Ъ Д Е Т Ы Н Ъ Д Ъ

ГЪБЕРНІЯЛІ ПРОВІНЦІАЛЕ

ПЕНТРЪ

МАРЕЛЕ ПРИНЦИПАТЪ ТРАНЦИЛВАНІА.

КЪРЪВАЉ АНЪАЛІ 1855.

И. С Е П Ц І Ъ Н Е.

МЪНЪНКІЯЛЪ X.

Естрдатъ ми тръmicъ дн 14. Іанваріа 1856.

Császári nyiltparancs

1855 november 5-ről,

kiható a birodalom egész területére,

melly által a IX. Pius Pápa O Szentsége és I. Ferencz József Ausztriai Császár O császári királyi apostoli Felsége közt, 1855 augusztus 18-kán Bécsben kötött egyezmény (concordatum) közzétételük s rendeltetik, hogy annak határozatai az ezen nyiltparancs I és II. cikkében érintett intézkedések fön-tartása mellett, a birodalom egész területén ezen nyiltparancs közzétételének időpontjától fogva teljes törvényerőbe lépjenek.

A birodalmi törvénylap XLII. dar. 195. sz. kiadatott és szétküldetett november 13-kán 1855.

Mi Első Ferencz József,

Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyar- és Csehország, Lombardia és Velencze, Dalmát-, Horvát-, Tótország, Galiczia, Lodomeria és Illiria s Jeruzsálem, s a t. királya; Ausztria főhercege; Toscana és Kralikó nagyhercege; Lotharingia, Salzburg, Steyer, Karantán, Krajna és Bukovina hercege; Erdély nagyfejdelme; Morvaország örgrófja; Fel- és Al-Szlécia, Modena, Parma, Piacenza és Guastalla, Osvieczin és Zator, Teschen, Friaul, Ragusa és Zára hercege; Habsburg, Tiról, Kyburg, Görz és Gradiska hercegitett grófja; Trient és Brixen fejedelme; Fel- és Al-Laussitz, és Isztria örgrófja; Hohenems, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg s a t. grófja; Trieszt, Cattaro és a szláv örgrófság ura; a Szerbvajdaság nagyvajdája, s a t. sat.

Mióta a Mindenható vezetésénél fogva Óseink tronjára léptünk, törökvésünk szakadatlanul oda volt irányozva, hogy a társadalmi rend s népeink boldogságának erkölcsi alapjait megújítsuk s szilárdítsuk. Annál inkább szent kötelességünknek tartottuk, az államnak a katholika egyházhoz viszonyait Isten törvényével s birodalmunk helyesen fölfogott javával összehangzásba hozni. E végre birodalmunk nagy részére nézve, azon országok püspökeinek meghallgatása után, 1850. april 18-kán és 23-kán kelt rendeleteinket kibocsátottuk, s ezek által az egyházi élet több sürgető szükségleteinek megfeleltünk.

Ezután, az áldásdus mű befejezése végett, a

Kaiserliches Patent

vom 5. November 1855,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit das zwischen Seiner Heiligkeit Papst Pius IX. und Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Oesterreich, am 18. August 1855 zu Wien abgeschlossene Uebereinkommen (Concordat) kundgemacht und angeordnet wird, daß die Bestimmungen desselben, mit Vorbehalt der in den Artikeln I und II dieses Patenten angeordneten Anordnungen, im ganzen Umfange des Reiches von dem Zeitpunkte der Kundmachung dieses Patenten an in volle Gesetzeskraft zu treten haben.

Im Reichsgesetzblatte XLII. Stück No. 195, ausgegeben und versendet am 13. November 1855.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venetiens, von Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem u.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toscana und Krain; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnten, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Ansbach und Bayreuth, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gestifteter Graf von Habsburg und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenems, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg u.; Herr von Trieszt, von Cattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodenschaft Serbien u. u.

Seit Wir, durch die Fügung des Allerhöchsten, den Thron Unserer Ahnen bestiegen haben, war Unsere unablässige Bemühung darauf gerichtet, die sittlichen Grundlagen der geselligen Ordnung und des Glückes Unserer Völker zu erneuern und zu befestigen. Um so mehr haben Wir es für eine heilige Pflicht erachtet, die Beziehungen des Staates zu der katholischen Kirche mit dem Gesetze Gottes und dem wohlverstandenen Vortheile Unseres Reiches in Einklang zu setzen. Zu diesem Ende haben wir für einen großen Theil Unseres Reiches, nach Einvernehmung der Bischöfe jener Länder, Unsere Verordnungen vom 18. und 23. April 1850 erlassen, und durch dieselben mehreren dringenden Bedürfnissen des kirchlichen Lebens entsprochen.

Um das segensreiche Werk zu vollenden, ha-

Patentъ

диперътеаскъ din 5. Noembre 1855,

nentъ totъ ксупинска империята,

къ каре се публикъ конкордатъ дикоеватъ дн 18. Августъ 1855 дн Вiena днтре Свнция Са папа Пиз IX. ми Мърия Са ч. р. апостоликъ Франчискъ Йосефъ днператъкъ Австриел, ми се ordиъ, ка не джгъ ресервърило дн-сепнате дн артик. I ми II дин ачеасъ патентъ, дикъсечивнило конкордатъли съ айзъ дн totъ империята дендинъ нстере де леце дн зиса промъгърел ачестел патенте.

Дн вклетинка империяле мънънкъкъ XLII. Нр. 195, еотрадъ ми тръмичъ дн 13. Noembre 1855.

Noi Франчискъ Йосефъ I,

дин грация ли Демнезеж императоръкъ Австриел; рецелел днтриел ми Боемие, рецелел Ломбардие ми Венециел, алъ Далмациел, Крoациел, Славоние, Галициел, Лодомерие ми Липие, реце де Йерусалимъ, ш. ч. л.; архидучел Австриел; маре-дуче де Тоскана ми Краковия; дуче де Лотаринция, дучелел Салисборг, Сиприел, Каринтиел, Карниолиел ми Бюковинел; маре-принцине ал Трансильваниел, марционелел Моравиел; дучелел Силециел де сечъ ми де жосъ, дуче де Модена, Парма, Плавинга, ми Гвасталла, де Австриел ми Заторъ, де Тесчинъ, Форъжлякъ, Паргса ми Зара, комите принцине де Австръпръ, Тиролъ, Кизъпръ, Горция ми Градиска; принцине де Тридинте ми Бривина, марционе де Ласция де сечъ ми де жосъ ми дн Истрия; комите де Сантакъ-Амациъ, де кампъкъ Свнптеръ, Брецинга, Конепверъ, ш. ч. л.; доннъ де Триецкъ, де Каттаръ ми не марцинеа виндикъ, маре-воиводъ алъ Воиводатъли сервикъ ш. ч. л. ш. ч. л.

Декандъ дин вкльвоинга ли Демнезеж ре-амъ свитъ не тронъкъ отрвъзнилоръ ноетри, амъ австъ нстръра днaintea окилоръ ревоиреа ми днтриреа фндъминтелоръ моралъ эле ordиел социалъ ми эле фериченел попорълоръ ноетре. Къ ататъ малъ малъ крозъпръкъ де о сакъ делоринъ а ноетръ, а аддуче дн армонизъ ръпортелел статъли къръ висерика католикъ къ лецеа дивинъ ми къ интереселел челе вине днголелел эле империяли ноетръ. Супе ачестъ скотъ, днъ че амъ асклататъ не ениконитъ знеи маръ нрпъ а империяли ноетръ, амъ публикатъ нентръ релати-воис. цепи декрелелел ноетре дин 18. ми 23. Априлел 1850 ми амъ ксрресансчъ къ ачестелел малълоръ айнео днтотидре эле вилеел еклециативе.

Днъ ачестелел, супе а дндонини оетра сал-

szent székkel értekezletbe léptünk, s f. é. augusztus 18-án az egyház fejével kimerítő egyezményt kötöttünk.

Midőn mi azt népeinknek ezennel kihirdetjük, ministereink s birodalmi tanácsunk meghallgatása után következőket rendeljük:

I.

A szükséges intézkedéseket megteendjük az iránt, hogy a katolikus iskolaügy azon koronaországokban, melyekben az a nyolczadik cikknek meg nem felel, annak határozataival öszhangzásba hozassék. Addig a fönálló rendeletek szerint kell eljárni.

II.

Akaratunk, hogy a püspöki házassági bíróságok, azon országokban is, hol azok még nem léteznek, mihelyest lehet, életbe léptessenek, hogy katolikus alattvalóink házassági ügyei fölött a concordatum X. cikke szerint ítéljenek. Azon időpontot, melyben azok hatályosságukat megkezdendik, a püspökök meghallgatása után fogjuk közvénytetni. E közben a házassági ügyeket tárgyzó polgári törvények szükséges változtatásai is közzé fognak tetetni. Addig a fönálló törvények katolikus alattvalóink házasságaira nézve hatályban maradnak, s bíróságaink azok szerint tartoznak ezen házasságok polgári érvényessége s az abból származó joghatályok fölött itélni.

III.

Egyébiránt azon határozatok, melyek az Altunk a pápai székekkel kötött egyezvényben foglalvák, ezen nyiltparancs kihirdetésének időpontjától fogva, birodalmunk egész területén teljes törvényerőbe lépnek.

Ezen határozatok végrehajtásával vallás- és oktatásügyi ministerünk van, a többi illető miniszterekkel s hadseregünk főparancsnokságával egyetértőleg, megbizva.

Kelt császári fő- és székvárosunkban, Bécsben, ezer nyolczszáz ötvenötödik évi november hó ötödikén, uralkodásunk hetedik évében.

FERENCZ JOZSEF s. k.

(P. H.)

Gróf Buol-Schauenstein s. k.

Gróf Thun, s. k.

Legfelsőbb rendeletre:
Ransonné s. k.

ben Wir Uns hierauf mit dem heiligen Stuhle ins Einvernehmen gesetzt, und am 18. August I. J. mit dem Oberhaupte der Kirche eine umfassende Vereinbarung geschlossen.

Indem Wir dieselbe hiermit Unseren Völkern kundmachen, verordnen wir, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, wie folgt:

I.

Wir werden daß Nöthige verfügen, um die Leitung des katholischen Schulwesens in jenen Kronländern, wo sie dem achten Artikel nicht entspricht, mit den Bestimmungen desselben in Einklang zu setzen. Bis dahin ist nach den bestehenden Verordnungen vorzugehen.

II.

Es ist unser Wille, daß die bischöflichen Ehegerichte auch in jenen Ländern, wo dieselben nicht bestehen, sobald als möglich in Wirksamkeit treten, um über die Eheangelegenheiten Unserer katholischen Unterthanen gemäß Artikel X des Concordates zu erkennen. Die Zeit, zu welcher sie ihre Wirksamkeit zu beginnen haben, werden Wir, nach Einvernehmung der Bischöfe, bekannt geben lassen. Inzwischen werden auch die nöthigen Aenderungen der bürgerlichen Gesetze über Eheangelegenheiten kundgemacht werden. Bis dahin bleiben die bestehenden Gesetze für die Ehen Unserer katholischen Unterthanen in Kraft, und Unsere Gerichte haben nach denselben über die bürgerliche Geltung dieser Ehen und die daraus hervorgehenden Rechtswirkungen zu entscheiden.

III.

Im Uebrigen haben die Bestimmungen, welche in dem, von Uns mit dem päpstlichen Stuhle abgeschlossenen Uebereinkommen enthalten sind, in dem ganzen Umfange Unseres Reiches, von dem Zeitpunkte der Kundmachung dieses Patentes an in volle Gesezkraft zu treten.

Mit der Durchführung dieser Bestimmungen ist Unser Minister des Cultus und Unterrichtes, im Vernehmen mit den übrigen beteiligten Ministern und Unserem Aemees-Ober-Commando beauftragt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, den fünften des Monats November in Eintausend achthundert fünfundsünfzigsten, Unserer Reiche im siebenten Jahre.

Franz Joseph m. p.

(L. S.)

Gräf Buol-Schauenstein m. p.

Gräf Thun m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonné m. p.

tare, no-amž nasž dn anđolecere kž skaznjalž pontificis mi dn 18 Avgustž an. v. amž dnkeiatž kž kapnjalž vicerivei žnž konkorpatž dešovlatž ne laržž.

Dandž avestž konkorpatž dn kšnoscina po-poržlorž noctre, ordinzž, dnž že amž aszlatž ne minic'pit noctri mi ne koncizjalž imperizalž, čelo žpmžtore:

I.

Vomž diczne čelo de lipcz, ka dirinca skolelorž ketolice dn avčelo deri, žnde nž kžresznndo kž artik. VIII, cz se adžkž dn armonizž kž dicnscevnizne avestžl artizjalž. Pnzž atznčl co va pro-čedo dnž ordinzčvnizne dn žinncž.

II.

E voinda noctř, ka žedektoriële episkopaal de kžektoriz cz se dnžinze katž mal kžpnndž mi dn derile imperizalž žnde nž ociož, spre a decide aszpa kžselorž matrimonial ale szpnšmilorž noctri katoliz dn konformitate kž artik. X. din konkorpatž. Epone, dn kare cz inpre dn lzprare avčete žedektorie se va žače kšnoscizž din parte ne dnž že vomž aszlate ne episkopi. Dntř'avčea se vorž žače mi se vorž pvnika svim-vžmintele že vorž ži delincž dn kodičele čivilo aszpa kžselorž de kžektoriz. Pnzž atznčl re-žnandž dn žstere lečile že ociož azem pentř kž-čektoriële szpnšmilorž noctri katoliz, mi žedek-toriële noctř vorž decide dnž ale dešpre valorea čivilo a avčotorž kžektorie mi dešpre ešentele žerazl že provinz de ačl.

III.

Dntř čelozlate, dicnscevnizne kšnprince dn konkorpatžlž dnkeiatž de noi kž skaznjalž panale, vorž avž dninzž žstere do lepe dn totž kšnprincealž imperizalž noctř dnčepandž din živa pvniz-kžrečl avčetečl patente.

Kž ecektarova avčotorž dicnscevnizni e dnčp-činatž minictržalž noctř de kžatž mi dnžžžmžntž, dn dnđolecere kž čelozlatž minictri de kžpi co žine mi kž svržama noctř kommandž de čete.

Datž dn žpvea imperizalž mi pemedinca noctř Biens, dn činčl ale žnočl Noembře, anzalž o niže ontž este činčlečl mi činčl, alž dnžeržčipečl noctře alž žentele.

ФРАНЧИСКЪ ІОСЕФЪ.

(L. C.)

Комителе Буол-Шauenstein m. п.

Комителе Тун m. п.

Din mandatž dnžeržteckž:
Ransonné m. п.

Mi Első Ferencz József,

Isten kegyelméből ausztriai császár; Magyar- és Csehország, Lombardia és Velence, Dalmát-, Horvát-, Tótország, Galiczia, Lodomeria és Illiria s Jeruzsálem, s a t. királya; Ausztria főhercege; Toscana és Krakó nagyhercege; Lotharingia, Salzburg, Steyer, Karantán, Krajna és Bukovina hercege; Erdély nagy fejedelme; Morvaország örgrófja; Fel- és Al-Slezia, Modena, Parma, Piazenza és Guastalla, Osvieczin és Zator, Teschen, Friaul, Ragusa és Zára hercege; Habsburg, Tirol, Kyburg, Görz és Gradiska hercegitett grófja; Trient és Brixen fejedelme; Fel- és Al-Lausitz, és Isztria örgrófja; Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg s a t. grófja; Trieszt, Cattaro és a szláv örgrófság ura; a Szerbvajdaság nagyvajdája s a t. sat

ezennel tudtul adjuk miudeneknek, kiket illet:

Miután Ő Szentségének meghatalmazottja és saját meghatalmazottunk között, a katholika egyház ügyeinek birodalmunkbani határozott és állandó módon rendezése végett, folyó évi augusztus tizen-nyolczadikán következő tartalmu ünnepélyes egyezmény köttetett és iratott alá:

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator; Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galliciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosolymae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Etruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et Quastalae, Osvecinae et Zatoriae, Teschinae, Foro-Julii, Ragusae et Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goriciae et Gradiscae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et inferioris Lusatie et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirkiae, Brigentiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae Slavoniae; Magnus Wojwoda Wojwodinae Serbiae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam inter Suae Sanctitatis Nostrumque Plenipotentiarium ad certum stabilemque ordinem rerum rationumque Ecclesiae Catholicae in Imperio Nostro constituendum conventio solemnibus die decima octava Augusti anni labentis inita et signata est tenoris sequentis:

Ної Франчискъ Іосефъ І.,

дин грагя лѣ Дѣмнезеѣ императоръ лѣ Аустриѣ; рецелѣ Ѣгерѣи мѣ Боѣмиѣ, рецелѣ Ломбардиѣ мѣ Венециѣ, а лѣ Далмагѣи, Кроациѣ, Слѣвонѣи, Галициѣ, Лодомѣриѣ мѣ Илиѣи, реце де Іерусалимѣ, ш. ч. л.; аркидучелѣ Аустриѣ; маре-дуче де Тоскана мѣ Краковѣи; дуче де Лотарингѣи, дучелѣ Салисбургѣи, Стиѣи, Каринтиѣ, Карниолиѣ мѣ Бѣковинѣи; маре-принчѣи лѣ Трансилванѣи, марционелѣ Моравѣи; дучелѣ Силѣциѣ де сѣсѣ мѣ де жосѣ; дуче де Модѣна, Парма, Плавинга мѣ Гвасталла, де Авсвиѣ мѣ Затопѣ, де Тецинѣ, Форѣжѣлѣ, Парѣса мѣ Зара, комѣи-принчѣи де Авсѣргѣ, Тиролѣ, Кѣсѣргѣ, Гориѣи мѣ Градѣска; принчѣи де Тридинте мѣ Брѣина, марционѣи де Авсѣи де сѣсѣ мѣ де жосѣ мѣ лѣ Истриѣ; комѣи де Сѣнтсѣлѣ-Амѣсѣи, де кампѣлѣ Сѣмпетѣрѣ, Бреѣинга, Конненбергѣ, ш. ч. л.; домѣи де Триѣстѣ, де Каттарѣ мѣ не марѣиѣи вѣндѣкѣ, маре-воѣводѣ лѣ Воѣводѣлѣи сѣрѣикѣ ш. ч. л. ш. ч. л.

Фачемѣ ипѣи ачѣсѣи кѣнпѣсѣтѣи тѣстѣпорѣ кѣ-порѣ се кѣде, кѣмѣкѣ:

Сѣре а ашмѣза трѣвилѣ мѣ реѣерингѣелѣ вѣсѣрѣиѣ кѣтолѣиѣ лѣи имперѣлѣиѣ ноѣтѣрѣ не о реѣлѣ сѣкѣрѣ мѣ сѣавѣрѣ, лѣтѣрѣ пѣлиниѣстѣинѣелѣ Сѣнѣиѣи Сѣлѣ мѣ лѣтѣрѣ а лѣ ноѣтѣрѣ сѣа лѣкѣиѣлѣиѣ лѣи онѣиѣ сѣреѣеѣе а лѣ лѣи Авсѣтѣи а лѣ лѣи кѣрѣинте гѣрѣлѣтѣрѣлѣиѣ кѣнпѣкѣлѣиѣ сѣелѣнне:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

U r t e x t.

C o n v e n t i o

inter Sanctitatem Suam Pium IX. Summum Pontificem et Majestatem Suam Caesareo-Regiam Apostolicam Franciscum Josephum I. Imperatorem Austriae.

(Cui subscriptum Viennae die 18-va Augusti 1855, ratificationes mutuo traditae ibidem die 25-ta Septembris 1855.)

In Nomine Sanctissimae et Individuae Trinitatis.

Sanctitas Sua Summus Pontifex IX. et Majestas Sua Caesarea-Regia Apostolica Franciscus Josephus I. Austriae Imperator, concordibus effecturi studiis, ut fides, pietas et omnis recti honestique vigor in Austriae Imperio conservetur et augeatur, de Ecclesiae catholicae statu in eodem Imperio solemnem conventionem inire decreverunt.

Quapropter Sanctissimus Pater in Plenipotentiarium Suum nominavit: Eminentissimum Dominum Michaëlem Sacrae Romanae Ecclesiae Presbyterum Cardinalem Viale-Prelà, ejusdem Sanctitatis Suae et Sanctae Sedis apud praefatam Apostolicam Majestatem Pro-Nuntium, et Majestas Sua, Imperator Austriae Celsissimum Dominum Josephum Othmarum de Rauscher, Principem Archiepiscopum Viennensem, Solio Pontificio Adsistentem, Caesarei Austriaci Ordinis Leopoldini Praelatum et magnae Crucis Equitem, nec non ejusdem Majestatis Caesariae a consiliis intimis.

Qui post plenipotentiae ipsis collatae instrumenta mutuo sibi tradita atque recognita de sequentibus convenerunt:

A r t i c u l u s I.

Religio catholica Apostolica Romana in toto Austriae Imperio et singulis, quibus constituitur ditionibus, sarta tecta conservabitur semper cum iis juribus et praerogativis, quibus frui debet ex Dei ordinatione et canonicis sanctionibus.

A r t i c u l u s II.

Cum Romanus Pontifex primatum tam honoris quam jurisdictionis in universam, qua late patet, Ecclesiam jure divino obtineat, Episcoporum, Cleri et populi mutua cum Sancta Sede communicatio in rebus spiritualibus et negotiis ecclesiasticis nulli placetum regium obtinendi necessitati suberit, sed prorsus libera erit.

A r t i c u l u s III.

Archiepiscopi, Episcopi omnesque locorum Ordinarii cum Clero et populo dioecesano pro munere officii pastoralis libere communicabunt, libere item suas de rebus ecclesiasticis instructiones et ordinationes publicabunt.

A r t i c u l u s IV.

Archiepiscopis et Episcopis id quoque omne exercere liberum erit, quod pro regimine Dioecesium sive ex declaratione sive ex dispositione sacrorum Canonum juxta praesentem et a Sancta Sede adprobatam Ecclesiae disciplinam ipsis competit, ac praesertim:

- a) Vicarios, Consiliarios et adjuutores administrationis suae constituere ecclesiasticos, quoscumque ad praedicta officia idoneos judicaverint.
- b) Ad statum clericalem assumere et ad sacros ordines secundum Canones promovere, quos necessarios aut utiles Dioecesibus suis judicaverint, et e contrario, quos indignos censuerint, a susceptione ordinum arcere.
- c) Beneficia minora erigere atque collatis cum Caesarea Majestate consiliis, praesertim pro convenienti reddituum assignatione, Parochias instituere, dividere vel unire.
- d) Praescribere preces publicas, aliaque pia opera, cum id bonum Ecclesiae aut Status populivae postulet, sacras pariter supplicationes et peregrinationes indicere, funera aliasque omnes sacras functiones servatis quoad omnia canonicis praescriptionibus moderari.
- e) Convocare et celebrare ad sacrorum Canonum normam Concilia provincialia et Synodos dioecesanarum, eorumque acta vulgare.

A r t i c u l u s V.

Omnis juventutis catholicae institutio in cunctis scholis tam publicis quam privatis conformis erit doctrinae Religionis catholicae; Episcopi autem ex proprii pastoralis officii munere dirigent religiosam juventutis educationem in omnibus instructionis locis et publicis et privatis atque diligenter advigilabunt, ut in quavis tradenda disciplina nihil adsit, quod catholicae Religioni, morumque honestati adversetur.

A r t i c u l u s VI.

Nemo sacram Theologiam, disciplinam catecheticaam vel Religionis doctrinam in quocunque instituto vel publico vel privato tradet, nisi cum missionem tum auctoritatem obtinuerit ab Episcopo dioecesano, cujus eandem revocare est, quando id opportunum censuerit. Publici Theologiae professores et disciplinae catecheticae magistri, postquam sacrorum Antistes de candidatorum fide, scientia ac pietate sententiam suam exposuerit, nominabuntur ex iis, quibus docendi missionem et auctoritatem conferre paratum se exhibuerit. Ubi autem theologiae facultatis professorum quidam ab Episcopo ad Seminarii sui alumnos in Theologia erudiendos adhiberi solent, in ejusmodi professores nunquam non assumuntur viri, quos sacrorum Antistes ad munus praedictum obeundum praeter ceteris habiles censuerit. Pro examinibus eorum, qui ad gradum doctoris Theologiae vel sacrorum Canonum adspirant, dimidiam partem examinantium Episcopus dioecesanus ex doctoribus Theologiae vel sacrorum Canonum constituet.

A r t i c u l u s VII.

In gymnasiis et omnibus, quas medias vocant, scholis pro juventute catholica destinatis non nisi viri catholici in professores seu magistros nominabuntur, et omnis institutio ad vitae Christianae legem cordibus inscribendam pro rei, quae tractatur, natura composita erit. Quinam libri in iisdem scholis ad religiosam tradendam instructionem adhibendi sint, Episcopi collatis inter se consiliis statuent. De Religionis magistris pro publicis gymnasiis mediisque scholis deputandis firma manebunt, quae hac de re salubriter constituta sunt.

A r t i c u l u s VIII.

Omnes scholarum elementarium pro catholicis destinatarum magistri inspectioni ecclesiasticae subditi erunt. Inspectores scholarum dioecesanos Majestas Sua Caesarea ex viris ab Antistite dioecesano propositis nominabit. Casu, quo iisdem in scholis instructioni religiosae haud sufficienter provisum sit, Episcopus virum ecclesiasticum, qui discipulis catechismum tradat, libere constituet. In ludimagistrum assumendi fides et conversatio intemerata sit oportet. Loco movebitur, qui a recto tramite deflexerit.

A r t i c u l u s IX.

Archiepiscopi, Episcopi omnesque locorum Ordinarii propriam auctoritatem omnimoda libertate exercebunt, ut libros Religionis morumque honestati perniciosos censura perstringant et fideles ab eorundem lectione avertant. Sed et Gubernium, ne ejusmodi libri in Imperio divulgentur, quovis opportuno remedio cavebit.

A r t i c u l u s X.

Quum caussae ecclesiasticae omnes et in specie, quae fidem, sacramenta, sacras functiones nec non officia et jura ministerio sacro annexa respiciunt, ad Ecclesiae forum unice pertineant, easdem cognoscet iudex ecclesiasticus, qui perinde de caussis quoque matrimonialibus juxta sacros Canones et Tridentinae cumprimis decreta iudicium feret, civilibus tantum matrimonii effectibus ad iudicem saecularem remissis. Sponsalia quod attinet, auctoritas ecclesiastica iudicabit de eorum existentia et quoad matrimonium impediendum effectibus, servatis, quae idem Concilium Tridentinum et Apostolicae Litterae, quorum initium: „Auctorem fidei“ constituunt.

A r t i c u l u s XI.

Sacrorum Antistitibus liberum erit, in Clericos honestum habitum clericalem eorum ordini et dignitati congruentem non deferentes aut quomodocumque reprehensione dignos poenas a sacris Canonibus statutas et alias, quas ipsi Episcopi convenientes iudicaverint, infligere, eosque in monasteriis, Seminariis aut domibus ad id destinandis custodire. Idem nullatenus impediuntur, quominus censuris animadvertant in quoscumque fideles ecclesiasticarum legum et Canonum transgressores.

A r t i c u l u s XII.

De jure patronatus iudex ecclesiasticus cognoscet; consentit tamen Sancta Sedes, ut, quando de laicali patronatu agatur, tribunalia saecularia iudicare possint de successione quoad eundem patronatum, seu controversiae ipsae inter veros et suppositos patronos agantur seu inter ecclesiasticos viros, qui ab iisdem patronis designati fuerint.

A r t i c u l u s XIII.

Temporum ratione habita Sanctitas Sua consentit, ut Clericorum caussas mere civiles, prout contractuum, debitorum, haereditatum iudices saeculares cognoscant et definiant.

A r t i c u l u s XIV.

Eadem de causa Sancta Sedes haud impedit, quominus caussae ecclesiasticorum pro criminibus seu delictis, quae poenali-
bus Imperii legibus animadvertuntur, ad iudicem laicum deferantur; cui tamen incumbet, Episcopum ea de re absque mora certiore reddere. Praeterea in reo deprehendendo et detinendo ii adhibebuntur modi, quos reverentia status clericalis exigit. Quodsi in ecclesiasticum virum mortis vel carceris ultra quinquennium duraturi sententia feratur, Episcopo nunquam non acta iudicialia communicabuntur, et condemnatum audiendi facultas fiet, in quantum necessarium sit, ut de poena ecclesiastica eidem infligenda cognoscere possit. Hoc idem Antistite petente praestabitur, si minor poena decreta fuerit. Clerici carceris poenam semper in locis a saecularibus separatis luent. Quodsi autem ex delicto vel transgressione condemnati fuerint, in monasterio vel alia ecclesiastica domo recludentur.

In hujus articuli dispositione minime comprehenduntur caussae majores, de quibus Sacrum Concilium Tridentinum sess. XXIV. c. 5. de reform. decrevit. Iis pertractandis Sanctissimus Pater et Majestas Sua Caesarea, si opus fuerit, providebunt.

A r t i c u l u s XV.

Ut honoretur domus Dei, qui est Rex Regum et Dominus Dominantium, sacrorum templorum immunitas servabitur, in quantum id publica securitas et ea, quae justitia exigit, fieri sinant.

A r t i c u l u s XVI.

Augustissimus Imperator non patietur, ut Ecclesia catholica ejusque fides, liturgia, institutiones sive verbis, sive factis, sive scriptis contemnantur aut Ecclesiarum Antistites vel Ministri in exercendo munere suo pro custodienda praesertim fidei ac morum doctrina et disciplina Ecclesiae impedian-
tur. Insuper efficax, si opus fuerit, auxilium praestabit, ut sententiae ab Episcopis in Clericos officiorum oblitos latae executioni demandentur. Desiderans praeterea, ut debitus juxta divina mandata sacris Ministris honor servetur, non sinet quidquam fieri, quod dedecus eisdem afferre, aut eos in contemptum adducere possit, immo vero mandabit, ut omnes Imperii Sui Magistratus et ipsis Archiepiscopis seu Episcopis et Clero quacumque occasione reverentiam atque honorem eorum dignitati debitum exhibeant.

A r t i c u l u s XVII.

Seminaria episcopalia conservabuntur, et ubi dotatio eorum haud plene sufficiat fini, cui ad mentem sacri Concilii Tridentini inservire debent, ipsi augendae congruo modo providebuntur. Praesules dioecesani eadem juxta sacrorum Canonum normam pleno et libero jure gubernabunt et administrabunt. Igitur praedictorum Seminariorum rectores et professores seu magistros nominabunt, et quotiescunque necessarium aut utile ab ipsis censebitur, removebunt. Adolescentes et pueros in iis efformandos recipient, prout Dioecesibus suis expedire in Domino iudicaverint. Qui studiis in Seminariis hisce vacaverint, ad scholas alius cujuscumque instituti praevio idoneitatis examine admitti nec non servatis servandis pro qualibet extra Seminarium cathedra concurrere poterunt.

A r t i c u l u s XVIII.

Sancta Sedes, proprio utens jure, novas Dioeceses eriget ac novas earundem peraget circumscriptiones, cum id spirituale fidelium bonum postulaverit. Verumtamen quando id contigerit, cum Gubernio Imperiali consilia conferet.

A r t i c u l u s XIX.

Majestas Sua Caesarea in seligendis Episcopis, quos vigore privilegii Apostolici a Serenissimis Antecessoribus Suis ad Ipsam devoluti a Sancta Sede canonice instituendos praesentat seu nominat, imposterum quoque Antistitum imprimis provincialium consilio utetur.

A r t i c u l u s XX.

Metropolitae ac Episcopi, antequam Ecclesiarum suarum gubernacula suscipiant, coram Caesarea Majestate fidelitatis juramentum emittent sequentibus verbis expressum: „Ego juro et promitto ad Sancta Dei Evangelia, sicut decet Episcopum, obedientiam et fidelitatem Caesareo-Regiae Apostolicae Majestati et Successoribus Suis; juro item et promitto, me nullam communicationem habiturum nullique consilio interfuturum, quod tranquillitati publicae noceat, nullamque suspectam unionem neque intra neque extra Imperii limites conservaturum, atque si publicum aliquod periculum imminere resciverim, me ad illud averendum nihil omissurum“.

A r t i c u l u s XXI.

In cunctis Imperii partibus Archiepiscopis, Episcopis et viris ecclesiasticis omnibus liberum erit, de his, quae mortis tempore relicturi sint, disponere juxta sacros Canones, quorum praescriptiones et a legitimis eorum haeredibus ab intestato successuris diligenter observandae erunt. Utroque tamen in casu excipientur Antistitum dioecesanorum ornamenta et vestes pontificales, quae omnia veluti mensae episcopali propria erunt habenda et ideo ad Successores Antistites transibunt. Hoc idem observabitur quoad libros, ubi usu receptum est.

A r t i c u l u s XXII.

In omnibus Metropolitanis seu Archiepiscopalibus suffraganeisque Ecclesiis Sanctitas Sua primam dignitatem conferet, nisi patronatus laicalis privati sit, quo casu secunda substituetur. Ad caeteras dignitates et praebendas canonicales Majestas Sua nominare perget, exceptis permanentibus iis, quae liberae collationis episcopalis sunt, vel juri patronatus legitime adquisito subjacent. In praedictarum Ecclesiarum Canonicos non assumuntur, nisi sacerdotes, qui et dotes habeant a Canonibus generaliter praescriptas et in cura animarum aut in negotiis ecclesiasticis seu in disciplinis sacris tradendis cum laude versati fuerint. Sublata insuper erit natalium nobilium sive nobilitatis titulorum necessitas, salvis tamen conditionibus, quas in fundatione adjectas esse constet. Laudabilis vero consuetudo, Canonicatus publico indicto concursu conferendi, ubi viget, diligenter conservabitur.

A r t i c u l u s XXIII.

In Ecclesiis Metropolitanis et Episcopalibus, ubi desint, tum Canonicus Poenitentarius tum Theologalis, in Collegiatis vero Theologalis Canonicus juxta modum a sacro Tridentino Concilio praescriptum (sess. V. c. 1. et sess. XXIV. c. 8 de reform.), ut primum fieri potuerit, constituentur, Episcopis praefatas praebendas secundum ejusdem Concilii sanctiones et Pontificia respective decreta conferentibus.

A r t i c u l u s XXIV.

Parochiis omnibus providebitur publico indicto concursu et servatis Concilii Tridentini praescriptionibus. Pro parochiis ecclesiastici patronatus praesentabunt patroni unum ex tribus, quos Episcopus enuntiata superius forma proposuerit.

A r t i c u l u s XXV.

Sanctitas Sua, ut singularis benevolentiae testimonium Apostolicae Francisci Josepi Imperatoris et Regis Majestati praebeat, Eidem atque catholicis Ejus in Imperio Successoribus indultum concedit, nominandi ad omnes Canonicatus et Parochias, quae juri patronatus ex fundo Religionis seu studiorum derivanti subsunt, ita tamen, ut seligat unum ex tribus, quos publico concursu habito Episcopus ceteris digniores judicaverit.

A r t i c u l u s XXVI.

Parochiis, quae congruam pro temporum et locorum ratione sufficientem non habeant dos, quam primum fieri poterit, augebitur et parochis catholicis ritus orientalis eodem ac latini modo consuetur. Ceterum praedicta non respiciunt Ecclesias parochiales juris patronatus sive ecclesiastici sive laicalis, canonice acquisiti, quarum onus respectivis patronis incumbet. Quodsi patroni obligationibus eis a lege ecclesiastica impositis haud plene satisfaciant, et praesertim quando parochia dos ex fundo Religionis constituta sit, attentis pro rerum statu attendendis providendum erit.

Articulus XXVII.

Cum jus in bona ecclesiastica ex canonica institutione derivet, omnes, qui ad beneficia quaecunque vel majora vel minora nominati seu praesentati fuerint, bonorum temporalium eisdem annexorum administrationem non nisi virtute canonicae institutionis assumere poterunt. Praeterea in possessione Ecclesiarum cathedralium, bonorumque annexorum, quae in canonicis sanctionibus et praesertim in Pontificali et Ceremoniali Romano praescripta sunt, accurate observabuntur, quocunque usu sive consuetudine in contrarium sublata.

Articulus XXVIII.

Regulares, qui secundum Ordinis sui constitutiones subjecti sunt Superioribus Generalibus penes Apostolicam Sedem residentibus, ab iisdem regentur ad praefatarum constitutionum normam, salva tamen Episcoporum auctoritate juxta canonum et Tridentini praecipue Concilii sanctiones. Igitur praedicti Superiores Generales cum subditis cunctis in rebus ad ministerium ipsis incumbens spectantibus libere communicabunt, libere quoque visitationem in eosdem exercent. Porro regulares absque impedimento respectivi Ordinis, Instituti seu Congregationis regulas observabunt, et juxta Sanctae Sedis praescriptiones candidatos ad novitatum et ad professionem religiosam admittent. Haec omnia pariter observabuntur quoad moniales in iis, quae ipsas respiciunt.

Archiepiscopis et Episcopis liberum erit, in propriis Dioecesibus Ordines seu Congregationes religiosas utriusque sexus juxta sacros canones constituere; communicabunt tamen ea de re cum Gubernio Imperiali consilia.

Articulus XXIX.

Ecclesia jure suo pollebit, novas justo quovis titulo libere acquirendi possessiones ejusque proprietates in omnibus, quae nunc possidet, vel imposterum acquirat, inviolabilis solemniter erit. Proinde quoad antiquas novasque ecclesiasticas fundationes nulla vel suppressio vel unio fieri poterit, absque interventu auctoritatis Apostolicae Sedis salvis facultatibus a Sacro Concilio Tridentino Episcopis tributis.

Articulus XXX.

Bonorum ecclesiasticorum administratio apud eos erit, ad quos secundum Canones spectat. Attentis autem subsidiis, quae Augustissimus Imperator ad Ecclesiarum necessitates providendum ex publico aulario benigne praestat et praestabit, eadem bona vendi vel notabili gravari onere non poterunt, nisi tum Sancta Sedes, tum Majestas Sua Caesarea aut ii, quibus hoc munus demandandum duxerint, consensum tribuerint.

Articulus XXXI.

Bona, quae fundos, uti appellant, Religionis et studiorum constituunt, ex eorum origine ad Ecclesiae proprietatem spectant, et nomine Ecclesiae administrabuntur, Episcopis inspectionem ipsis debitam exercentibus juxta formam, de qua Sancta Sedes cum Majestate Sua Caesarea conveniet. Reditus fundi Religionis, donec collatis inter Apostolicam Sedem et Gubernium Imperiale consiliis, fundus ipse dividatur in stabiles et ecclesiasticas dotationes, erunt erogandi in divinum cultum, in Ecclesiarum aedificia et in Seminaria et in ea omnia, quae ecclesiasticum recipiunt ministerium. Ad supplenda, quae desunt, Majestas Sua eodem, quo hucusque, modo imposterum quoque gratiose succurret; immo si temporum ratio permittat, et ampliora subministraturus est subsidia. Pari modo reditus fundi studiorum unice impendentur in catholicam institutionem et juxta piam fundatorum mentem.

Articulus XXXII.

Fructus beneficiorum vacantium, in quantum hucusque consuetum fuit, inferentur fundo Religionis, eique Majestas Sua Caesarea proprio motu assignat quoque Episcopatum et Abbatiarum saecularium per Hungariam et ditiones quondam annexas vacantium reditus, quos Eiusdem in Hungariae regno Praedecessores per longam saeculorum seriem tranquille possederunt. In illis Imperii provinciis, ubi fundus Religionis haud extat, pro quavis Dioecesi instituentur commissiones mixtae, quae juxta formam et regulam, de quibus Sanctitas Sua cum Caesarea Majestate conveniet, tam mensae episcopalis quam beneficiorum omnium bona vacationis tempore administrabunt.

Articulus XXXIII.

Cum durante praeteritarum vicissitudinum tempore plerisque in locis Austriacae ditionis ecclesiasticae decimae civili lege de medio sublatae fuerint, et attentis peculiaribus circumstantiis fieri non possit, ut earundem praestatio in toto Imperio restituatur, instante Majestate Sua et intuitu tranquillitatis publicae, quae Religionis vel maxime interest, Sanctitas Sua permittit ac statuit, ut salvo jure exigendi decimas, ubi de facto existit, aliis in locis earundem decimarum loco seu compensationis titulo ab imperiali Gubernio assignentur dotes seu in bonis fundisque stabilibus, seu super Imperii debito fundatae iisque omnibus et singulis tribuantur, qui jure exigendi decimas potiebantur; itemque Majestas Sua declarat, dotes ipsas habendas omnino esse, prout assignatae fuerint, titulo oneroso et eodem ac decimae, quibus succedunt, jure percipiendas tenendasque esse.

A r t i c u l u s XXXIV.

Cetera ad personas et res ecclesiasticas pertinentia, quorum nulla in his articulis mentio facta est, diriguntur omnia et administrabuntur juxta Ecclesiae doctrinam et ejus vigentem disciplinam a Sancta Sede approbatam.

A r t i c u l u s XXXV.

Per solemnem hanc Conventionem leges, ordinationes et decreta quovis modo et forma in Imperio Austriaco et singulis, quibus constituitur ditionibus, hactenus lata, in quantum illi adversantur, abrogata habebuntur, ipsaque Conventio ut lex Status deinceps eisdem in ditionibus perpetuo vigeat. Atque idcirco utraque contrahentium pars spondet, se successorumque suos omnia et singula, de quibus conventum est, sancte servaturos. Si qua vero in posterum supervenerit difficultas, Sanctitas Sua et Majestas Caesarea invicem conferent ad rem amice componendam.

A r t i c u l u s XXXVI.

Ratificationum hujus Conventionis traditio fiet intra duorum mensium spatium a die hisce articulis apposita aut citius, si fieri potest.

In quorum fidem praedicti Plenipotentarii huic Conventioni subscripserunt, illamque suo quisque sigillo obsignaverunt. Datum Viennae die decima octava Augusti anno reparatae Salutis millesimo octingentesimo quinquagesimo quinto.

Mich. Card.
Viale - Prelá, m. p.
(L. S.)

Joseph. Othmar.
de Rauscher, m. p.
Archiepiscopus Viennensis.
(L. S.)

Fordítás.

Egyezmény

IX. Pius Pápa Ő Szentsége és I. Ferencz József Ausztriai Császár Ő cs. k. apostoli Felsége között.

(Aláíratott Bécsben 1855 augusztus 18-kán. A mindkét részről jóváhagyásokban kicseréltetett ugyanott 1855 szeptember 25-kén.)

A szentséges és oszthatlan Szentháromság nevében

IX. Pius Pápa Ő Szentsége és I. Ferencz József Ausztriai Császár Ő cs. kir. apostoli Felsége, kiknek egyértelmű törekvésük arra van irányozva, hogy a hit, jámborság és erkölcsi erő az ausztriai birodalomban megőriztessék és őregbittessék, a katholika egyháznak az említett birodalombani állásáról ünnepélyes szerződés kötését elhatározták.

Ennélfogva meghatalmazottjával kinevező: a szent Atya Viale Prelá Mihály ő eminentiáját, a római szent egyház bibornokát, Ő Szentségének a szent széknek az említett apostoli Felségnélí pronuntiusát; Ausztriai Császár Ő Felsége pedig Rauscher József Othmar ő hercegi kegyelmességét, bécsi hercegeéseket, pápai trónsegédet, az ausztriai császári Leopold-rend főpapját és nagykeresztosa vitézét, nemkülönbén ugyanazon császári Felség valóságos belső titkos tanácsosát.

Uebersetzung.

Vereinbarung

zwischen Seiner Heiligkeit Papst Pius IX. und Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Oesterreich.

(Unterzeichnet zu Wien am 18. August 1855. In den beiderseitigen Ratificationen ausgewechselt ebendasselbst am 25. September 1855.)

Im Namen der allerheiligsten und untheilbaren Dreifaltigkeit.

Seine Heiligkeit Papst Pius IX. und Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Oesterreich, deren einmüthiges Streben darauf gerichtet ist, daß Glaube, Frömmigkeit und sittliche Kraft im Kaiserthume Oesterreich bewahrt und gemehrt werde, haben beschlossen, über die Stellung der katholischen Kirche in demselben Kaiserthume einen feierlichen Vertrag zu errichten.

Demnach hat zu Seinem Bevollmächtigten ernannt: der heilige Vater Seine Eminenz Herr Michael der heiligen römischen Kirche Cardinal-Prister Viale-Prelá, Dieser Seiner Heiligkeit und des heiligen Stuhles Pro-Nuntius bei vorgedachter Apostolischer Majestät; und Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich Seine fürstlichen Gnaden Herr Joseph Othmar von Rauscher, Fürsten-Erzbischof von Wien, päpstlichen Thron-Assistenten, Prälaten und Großkreuz des kaiserlich-oesterreichischen Leopold-Ordens, wie auch Derselben kaiserlichen Majestät wirklichen geheimen Rath.

(Версияне дънъ оригинала въ латинъ).

Konkordatъ

мѣжду Святыя Са мѣреле pontifiche Pius IX. и Мѣрля Са ч. р. апостольскѣ Францискѣ Іосефѣ І. императорѣ Австрійскѣ.

(Съверенѣ дънъ Виенѣ дъ 18. Августѣ 1855 и ратификаціѣ тотѣ ави дъ 25. Септембрѣ 1855.)

Дънъ нѣмеле прѣсвѣтелъ и недѣлѣимъ Троицѣ.

Святыя Са мѣреле pontifiche Pius IX. и Мѣрля Са ч. р. апостольскѣ Францискѣ Іосефѣ І. императорѣ Австрійскѣ, допрѣдѣ а сѣве prin ctdie unanimе, на предвѣдѣ, нѣлатѣа, прѣлатѣа морале и онектѣа съ се есѣцияъ и съ се адагъ дъ имперіаъ Австрійскѣ, аъ довичѣ а дѣкеіа нѣа Konkordatъ соломне decupe ctdatzъ аісopіueі католиче дъ авецѣ имперіа.

Дрентавѣа Сантаъ нрпінте а нѣмитѣ нѣинѣ-тінте днъ нѣрѣа са: не Eminencia Са Domnsъ Mihalъ Viale-Prelá, прѣсвитѣрѣ cardinalъ аъ сапелъ нѣсепіѣе помане, пронунціаъ Сандіелъ Сае и аъ сѣазнѣаі pontifiche дѣнъ Majestatea Са апостольскѣ; оар' Мѣрля Са императорѣ Австрійскѣ: не Cepenittea Са Domnsъ Іосефѣ Othmar de Rauscher, prinvine-архіеніконѣ де Виенѣ, accictinto тронъаі pontifiche, прѣлатѣ и нѣааерѣ де прѣчѣа-марѣ аъ ordineaі vecapeъ австрійскѣ аъ лѣа Леополдѣ иъ koncialapts intimъ аъ Мѣрліелъ Сае императорѣ.

Kik is meghatalmazást ok'evolsíket kicsorólván és helyeseknek találván, következőkben állapodtak meg:

Első Czikk.

A szent római katholika vallás minden jogai-
val és kiváltságaival, mellyeket annak Isteni rende-
leténél és az egyházi törvények határozatainál fog-
va élveznie kell, az egész ausztriai birodalomban
és mindazon országokban, mellyekből ez áll, örök-
re fön fog tartatni.

Második Czikk.

Mintán a római Pápa, az egész egyházban, a
meddig az terjed, a tisztelet és törvényhatóság el-
sőséggel isteni törvény szerint bír, ennélfogva a
különbös közlekedés a püspökök, a papság, a nép
és a szent szék között, lelki dolgokban és egyházi
ügyekben, az országfejedelmi jóváhagyás kikérése
szükségének nem lesz alávetve, hanem teljesen sza-
bad lesz.

Harmadik Czikk.

Az érsekek, püspökök és minden ordinariusok
az egyházmegyéjükből papsággal és néppel pástori
hivataluk gyakorlása czéljából szabadon fognak köz-
lekedni, s az egyházi ügyekbeni oktatásaikat és
rendeleteiket szabadon teendik közzé.

Negyedik Czikk.

Az érsekeknek s püspököknek szüntogy szabad-
ságukban álland, mindazt gyakorolni, a mi őket
egyházmegyéjük kormányzása végett, a szent egy-
házi törvények nyilatkozata vagy intézkedése értel-
mében, az egyháznak a szent szék által jóváhagyott
jelen fegyelme szerint illeti, s különösen:

- Igazgatásuk helyettesei, tanácsosai és segé-
deitől mindazon pspokat kinevezni, kiket ők a
mondott hivatalokra alkalmasoknak vélnek.
- Azokat, kiket ők egyházmegyéikre nézve szük-
ségeseknek vagy hasznosoknak tartanak, a papi
rendbe fölvenni, s a fölszentelésre az egyházi
törvények szabályai szerint előmozdítani; ol-
lenben pedig azokat, kiket méltatlanoknak
tartanak a fölszentelésből kizárni.
- Apróbb papi javadalmakat állítani, s mintán ő
császári felségóvól kiválthépen a jövedelmek
megfelelő utalványozása iránt értekeztek, pa-
rochiákat alapítani, olosztani vagy egyesíteni.
- Nyilvános imákat s más kegyes munkákat
rendelni, midőn azt az egyház, az állam vagy
a nép java kívánja, nemkülönbden imamenete-
ket és bucsujáratokat határozni, a temetkezé-
süket és minden más papi működéseket egé-

Und dieselben sind, nachdem sie ihre Bevoll-
mächtigungs-Urkunden ausgewechselt und richtig
befunden haben, über Nachstehendes übereinge-
kommen:

Erster Artikel.

Die heilige römisch-katholische Religion wird
mit allen Befugnissen und Vorrechten, deren die-
selbe nach der Anordnung Gottes und den Be-
stimmungen der Kirchengesetze genießen soll, im
ganzen Kaiserthume Oesterreich und allen Län-
dern, aus welchen dasselbe besteht, ununter-
brochen erhalten werden.

Zweiter Artikel.

Da der römische Papst den Primat der
Ehre wie der Gerichtsbarkeit in der ganzen
Kirche, so weit sie reicht, nach göttlichem Gesetze
inne hat, so wird der Wechselverkehr zwischen
den Bischöfen, der Geistlichkeit, dem Volke und
dem heiligen Stuhle in geistlichen Dingen und
kirchlichen Angelegenheiten einer Nothwendigkeit,
die landesfürstliche Bewilligung nachzusuchen,
nicht unterliegen, sondern vollkommen frei sein.

Dritter Artikel.

Erzbischöfe, Bischöfe und alle Ordinarien
werden mit der Geistlichkeit und dem Volke ih-
rer Kirchensprengel zu dem Zwecke, um ihres
Hirtenamtes zu walten, frei verkehren, frei wer-
den sie auch Bekehrungen und Verordnungen
über kirchliche Angelegenheiten kundmachen.

Vierter Artikel.

Eben so werden Erzbischöfe und Bischöfe
die Freiheit haben, Alles zu üben, was densel-
ben zu Regierung ihrer Kirchensprengel, laut Er-
klärung oder Verfügung der heiligen Kirchengesetze,
nach der gegenwärtigen, vom heiligen
Stuhle gutgeheissenen Disciplin der Kirche ge-
bührt, und insbesondere:

- Als Stellvertreter, Räthe und Gehilfen
ihrer Verwaltung alle jene Geistlichen zu
bestellen, welche sie zu besagten Aemtern
als tauglich erachten.
- Diejenigen, welche sie als ihren Kirchen-
sprengeln nothwendig oder nützlich erachten,
in den geistlichen Stand aufzunehmen und
zu den heiligen Weihen nach Vorschrift der
Kirchengesetze zu befördern, und im Gegen-
theile die, welche sie für unwürdig halten,
von Empfang der Weihen auszuschließen.
- Kleinere Pfründen zu errichten, und nach-
dem sie mit Seiner Kaiserlichen Majestät
vorzüglich wegen entsprechender Anweisung
der Einkünfte sich einverstanden haben,
Pfarren zu gründen, zu theilen oder zu
vereinigen.
- Deffentliche Gebete und andere fromme
Werke zu verordnen, wenn es das Wohl
der Kirche des Staates oder des Volkes
erfordert, ingleichen Wittgänge und Wall-
fahrten auszusprechen, die Leichenbegäng-

Авечіа, дзур ве 'мі-аъ кэммінекатъ нсаъ
аіаіа плінізцінгеіе мі ле-аъ рекарноскатъ дн ро-
гала; с'аъ фнвоітъ дн ермьтбпі арткелі;

Artikell I.

Релегіонеа католика аноctoзіа романъ се ва
сезгінэ тодосна дн тоіа імперіаъ Авечіел мі дн
тоіе реперэ дін карі се кэмміне авечіа імьбріа,
кз ермьтбріа мі п'епоратівеле де карі аре а се
кзсра дзур ордін'ціінеа діініт' мі дзур діеуа
цісіла канонелорь.

Artia. II.

Фіндръ нонтіфікаіе романъ аре дзур леуа
діініт' прімаіаъ мі де онопе мі де нотекате ксдект'о-
редскъ дн тоіа вісепіка кат' о де антінсъ, кэмміне-
к'ціінеа епіскопілорь, а клеріаі мі а попоріаі кз
скаснзла нонтіфікаіе дн клеріаі сріітаі мі дн
треві еклесіаціе, нз ва маі аве ліпсъ де десе-
рапеа саъ де плаветіаъ (placetum) реціс, ці ва еі
кз тоіаъ ліверъ.

Artia. III.

Архіепікопіі мі тоіе ордінаріатеіе ворь кэм-
мінека лівері кз попоріаъ діеуеанъ (аъ епархіел)
дн челе че се дінъ де оффіціаъ лорь пасторале;
асемінеа лівері ворь п'аіаіа інспріціініае мі ор-
дін'ціініае лорь дн треві еклесіаціе.

Artia. IV.

Іептаіа ва еі архіепікопілорь а депінде тоіе,
като дзур чеа деакт'м діецііліаъ а вісепіае, аппро-
ватъ де скаснзла нонтіфікаіе, ле кометъ нонтре ре-
ціісаъ діеуеелорь лорь, саъ дін денітр'ціінеа,
саъ дін діеуеелінеа сакрелорь каноне, мі анмеі:

- а п'ано вікарі, конціаіаі мі ажз'т'опі аі
адміністр'цііаеіе лорь, дінтре еклесіаціііі не
карі-і ворь ксдека каначі де авечіе оффіціе;
- а к'іама дн отатіаъ клерікале мі а д'наіа
ла скаріі ордін' дзур каноне не авеіа, не
карі-і ворь ксдека де ліпсъ оп де фолосъ
діеуеелорь с. епархіелорь сале, мі дін кон-
тра а денітра дела сзченереа ордін'лорь
не авеіа, не карі-і ворь конціаіа недеміі;
- а інціісі венефіціе маі місі, мі аноі, д'аде-
лерандасе кз Мірла Са д'імперіаіаъ, маі а-
лест' десуре ассеман'ціінеа кзвііаціоелорь
віііте, а ф'ада еррокіе, а ле деон'рціі оп а
ле зні;
- а пресцііе пр'ціісіаі п'аіаіе мі аіае онопе
де епархіа к'андъ ва чере вііеле вісепіае,
аъ отатіаі оп аъ попоріаі, а ордіна пр-
чесіаі мі порегріп'ціі сакре, мі а пер'ла
ф'епоріаіе с. черімоніеле де д'іпортманіае.

szen az egyháztörvények szabálya szerint rendezni.

- e) Tartományi gyűléseket és egyházmegyei zsinatokat a szent egyháztörvények értelmében összehívni és tartani, a azok tárgyalásait közölni.

Ötödik Czikk.

A katolikus ifjuság egész oktatása, úgy minden nyilvános mint nem nyilvános iskolában, a katolika vallás tanának megfelelő lesz; a püspökök pedig saját pásztori tisztoknál fogva az ifjuság vallásos nevelését minden nyilvános és nem nyilvános tanintézetekben vezetendik, s gondosan fognak érködni a fölött, hogy egy tantárgynál se forduljon elő olyasmi, a mi a katolika hittal s az erkölcsi tisztasággal ellenkezik.

Hatodik Czikk.

Senki sem fogja a szent hittant, a katechetikát vagy a vallástant bármely nyilvános vagy nem nyilvános tanintézetben előadni, ha arra az illető egyházmegye püspökjétől küldetést és fölhatalmazást nem nyert, mellyet az, ha czélszerűnek tartja, visszavonni föl van jogosítva. A hittan nyilvános tanárai s a katechetika tanítói, miután a püspök a jelöltek hito, tudománya és jámborsága felől nyilatkozott, azok közül fognak kinevezeteni, kiket ő a tanító hivatalra küldetéssel és meghatalmazással fölruházni kész. A hol pedig a hittani szak némely tanárai a püspök által a püspöki papnövelde növendékeinek a hittanbani oktatásra szoktak alkalmaztatni, illyes tanároknak mindég olly férfiak fognak választatni, kiket a püspök az említett hivatal viselésére kitünőleg alkalmasoknak tart. Azok megvizsgálásánál, kik megukat a hittudorságra vagy az egyházi jogtudorságra akarják képesíteni, a püspök a vizsgálók felét hittudorokból vagy illetőleg az egyházjog tudorokból nevezi ki.

Hetedik Czikk.

A katolikus ifjuság számára rendelt gymnasiumokban és középiskolákban általában csak katolikusok fognak tanárokká vagy tanítókká kinevezeteni, s az egész oktatás a tárgyhoz képest úgy lesz alkalmazva, hogy ez a keresztény élet törvényét a szívbe oltsa. Mollj tankönyvek használatának a mondott iskolákban a vallás előadására, azt a püspökök fogják egymással tartott tanácskozás útján megállapítani. A gymnasiumok és középiskolák számára vallástanárok alkalmazását illetőleg, az ez iránt kiadott üdvös rendeletek hatályban maradnak.

niffe und alle anderen geistlichen Handlungen ganz nach Vorschrift der Kirchengesetze zu ordnen.

- e) Provinzialconcilien und Diöcesansynoden in Gemäßheit der heiligen Kirchengesetze zu berufen und zu halten, und die Verhandlungen derselben fundzumahen.

Fünfter Artikel.

Der ganze Unterricht der katholischen Jugend wird in allen sowohl öffentlichen als nicht öffentlichen Schulen der Lehre der katholischen Religion angemessen sein; die Bischöfe aber werden kraft des ihnen eigenen Hirtenamtes die religiöse Erziehung der Jugend in allen öffentlichen und nicht öffentlichen Lehranstalten leiten und sorgsam darüber wachen, daß bei keinem Lehrgegenstande Etwas vorkomme, was dem katholischen Glauben und der sittlichen Reinheit zuwiderläuft.

Sechster Artikel.

Niemand wird die heilige Theologie, die Katechetik oder die Religionslehre in was immer für einer öffentlichen oder nicht öffentlichen Anstalt vortragen, wenn er dazu nicht von dem Bischöfe des betreffenden Kirchenprengels die Sendung und Ermächtigung empfangen hat, welche derselbe, wenn er es für zweckmäßig hält, zu widerrufen berechtigt ist. Die öffentlichen Professoren der Theologie und Lehrer der Katechetik werden, nachdem der Bischof über den Glauben, die Wissenschaft und Frömmigkeit der Bewerber sich ausgesprochen hat, aus Jenen ernannt werden, welchen er die Sendung und Vollmacht des Lehramtes zu erteilen bereit ist. Wo aber einige Professoren der theologischen Facultät von dem Bischöfe verwendet zu werden pflegen, um die Jüglinge des bischöflichen Seminares in der Theologie zu unterrichten, werden zu solchen Professoren immerdar Männer bestellt werden, welche der Bischof zu Verwaltung gedachten Amtes für vorzugsweise tauglich hält. Bei Prüfung Derjenigen, welche sich für das Doctorat der Theologie oder des canonischen Rechtes befähigen wollen, wird der Bischof die Hälfte der Prüfenden aus Doctoren der Theologie oder beziehungsweise des canonischen Rechtes bestellen.

Siebenter Artikel.

In den für die katholische Jugend bestimmten Gymnasien und mittleren Schulen überhaupt werden nur Katholiken zu Professoren oder Lehrern ernannt werden, und der ganze Unterricht wird nach Aufgabe des Gegenstandes dazu geeignet sein, das Gesetz des christlichen Lebens dem Herzen einzuprägen. Welche Lehrbücher in gedachten Schulen bei dem Vortrage der Religion zu gebrauchen seien, werden die Bischöfe kraft einer mit einander gepflogenen Berathung festsetzen. Hinsichtlich der Bestellung von Religionslehrern für Gymnasien und mittlere Schulen werden die heilsamen darüber erflissenen Verordnungen in Kraft verbleiben.

mi tóto keresztény élet törvényét a szívbe oltsa. Mollj tankönyvek használatának a mondott iskolákban a vallás előadására, azt a püspökök fogják egymással tartott tanácskozás útján megállapítani. A gymnasiumok és középiskolák számára vallástanárok alkalmazását illetőleg, az ez iránt kiadott üdvös rendeletek hatályban maradnak.

- e) a kónvóká mi a diocésni norma kánónokorok konvóká provinciai mi cinodá diocésani mi a püspöká kónvóká orok.

Artik. V.

Toiz kónvókámi kánónok (inopinimel) kátolico, an tóto skólole, atakz püspöke kátz mi priváto, va fi kónformz dontrineI püspöknel kátolico; eor' enikonit, an püspöke ofszivizáti orok paktoralne, vorz dírcze edkázisnoa püspökcz a kánónokel an tóto inclinatelo de kónvókáorok, püspöke mi priváto, mi vorz priváto kátolico a minte, ka an püspöke o diocésani c. orientá de kónvókáorok ce pronzne, cz az fi kánónok konvóká püspöknel kátolico mi oroktateI.

Artik. VI.

Nimino na va pronzne sakra teologiz, dicvinnina katechetik vor dontrina püspöknel an nivo kánón inclinatiz, fi kánónok, fi kánónok, darz na va fi kánónok mi cónoknoa mi astopizapoa dela enikonok de diocésan, kato are aceminoa mi dontrá de a o pevoka kánón na püspöke kátolico de a o pevoka kánón na püspöke kátolico de a o pevoka kánón na püspöke kátolico. Profecopit püspök de teologiz mi kónvókáorok dicvinnineI katechetico ce vorz denzmi dintre avci kandidáti, decpno a kónvóká püspök, cívinnine mi pietate ce va fi pronznáti enikonok mi kónvóká va fi kónvóká a le kónvóká avcaci mi cónoknoa mi astopizapoe. Eor' ande enikonok are datinoa de a avcaci na kánón dintre profecopit kánónok teologico cipo a pronzne teologia la avcaci semináriszi cez, atapi profecopit ce vorz la totdesna dintre avcaci, na kánón enikonok 'i va kánónok dintre avcaci mal kánón de avcaci ofsziviz. Pentz avcaci celo vorz ce avcaci la gradá de dontrine de teologiz or de dontrá kánónok, avcaci kónvókáorok na kánónok ce vorz denzmi dektré enikonok dintre dontrine de teologiz or de dontrá kánónok.

Artik. VII.

An püspökne mi skólole mixkonie nece toiz, ce kánón declinaté pentz kánónok kátolico, ce vorz denzmi profecopit or kónvókáorok kánónok dintre kátolico, mi tóto kónvókámi, darz kánón orientáti ce ce pronzne, va fi avcaci avcaci, ka ce kánónok an inimz levoa vüncel avcaci. Enikonok, kónvókáorok an cino, vorz dontrina kánónok kánónok ce ce avcaci an avcaci skólole pentz avcaci püspöknel. Kátz pentz denzmi kónvókáorok püspöknel la püspökne püspöke mi la skólole mixkonie, vorz püspökne an püspökne avcaci ordináti kánónok avcaci kánónok.

Nyolczadik Czikk.

A katholikusok számára rendelt népiskolák minden tanítói egyházi fölügyelet alatt állandnak. Az egyházmegye iskola fölügyelőjét Ő Felsége a Püspök által előterjesztett férfiakból fogja kinevezni. Azen esetre, ha az említett iskolákban a vallásoktatás iránt elegendő gondoskodás nem történt volna, a püspöknek szabadságában áll, egy papot kirendelni, ki a tanítványoknak a hit elemeit előadja. Az iskolatanítóul alkalmazandó egyén hitének s erkölcsiségének szeplőtlennek kell lennie. A ki a helyes ösvényről eltér, állásából el fog mozdítani.

Kilenczedik Czikk.

Az érsekek, püspökök s minden ordinariusok saját hatalmukat teljes szabadsággal gyakorlandják, a végett, hogy a vallásra és erkölcsiségre nézve ártalmas könyveket elvetendőknek jeleljék ki, s a híveket azok olvasásától visszatartóztassák. De a kormány is a czélnak megfelelő minden eszközzel gátolandja az illyes könyveknek a birodalombani terjesztését.

Tizedik Czikk.

Mint hogy minden egyházi jogesetek, különösen azok, mellyek a hitet, a szentségeket, az egyházi működéseket s a papi hivatallal járó kötelességeket és jogokat tárgyazzák, egyedül csak az egyházi bíróság elé tartoznak, ennél fogva azok fölött az egyházi bíróság fog ítélni, ki ehhez képest a házassági ügyekben is a szent egyházi törvények s jelesen a trienti rendeletek szabálya szerint ítélend, s a házasságnak csak polgári határait utasítandja a világi bírósághoz. Mi a házassági eljegyzéseket illeti, azoknak létezéséről és a házassági akadályok megalapításáról befolyásáról az egyházi hatóság fog ítélni, s e részben ezen határozatokhoz tartandja magát, mellyek ugyancsak a trienti egyházgyűlés s az „Auctorem fidei“ szavakkal kezdődő apostoli irattal kibocsátvák.

Tizenegyedik Czikk.

A püspököknek szabadságukban álland, olly papokra, kik rendjök s méltóságukhoz illő tisztségés papi ruházatot nem viselnek, vagy bármilyen okból feddésre méltók, a szent egyházi törvények által kimondott, vagy maguk a püspökök által megfélemlőknek tartott más büntetéseket is szabni, s őket zárdákban, papinöveldekben vagy ezen czélra rendelt házakban fölügyelet alatt tartani. Ők hasonlókép teljességgel nem fognak akadályoztatni abban, hogy mindazon híveket, kik az egyházi rendeleteket és törvényeket áthágják, egyházi büntetések alá vessék.

Achter Artikel.

Alle Lehrer der für Katholiken bestimmten Volksschulen werden der kirchlichen Beaufsichtigung unterstehen. Den Schul-Oberaufseher des Kirchensprengels wird Seine Majestät aus den vom Bischofe vorgeschlagenen Männern ernennen. Falls in gedachten Schulen für den Religionsunterricht nicht hinlänglich gesorgt wäre, steht es dem Bischofe frei, einen Geistlichen zu bestimmen, um den Schülern die Anfangsgründe des Glaubens vorzutragen. Der Glaube und die Sittlichkeit des zum Schullehrer zu Bestellenden muß makellos sein. Wer vom rechten Pfade abirrt, wird von seiner Stelle entfernt werden.

Neunter Artikel.

Erzbischöfe, Bischöfe und alle Ordinarien werden die denselben eigene Macht mit vollkommener Freiheit üben, um Bücher, welche der Religion und Sittlichkeit verderblich sind, als verwerflich zu bezeichnen und die Gläubigen von Lesung derselben abzuhalten. Doch auch die Regierung wird durch jedes dem Zwecke entsprechende Mittel verhüten, daß derlei Bücher im Reithume verbreitet werden.

Zehnter Artikel.

Da alle kirchlichen Rechtsfälle und insbesondere jene, welche den Glauben, die Sacramente, die geistlichen Verrichtungen und die mit dem geistlichen Amte verbundenen Pflichten und Rechte betreffen, einzig und allein vor das kirchliche Gericht gehören, so wird über dieselben der kirchliche Richter erkennen, und es hat somit dieser auch über die Ehefachen nach Vorschrift der heiligen Kirchengesetze und namentlich der Verordnungen von Trient zu urtheilen und nur die bürgerlichen Wirkungen der Ehe an den weltlichen Richter zu verweisen. Was die Eheverlöbniße betrifft, so wird die Kirchengewalt über deren Vorhandensein und ihren Einfluß auf die Begründung von Ehehindernissen entscheiden und sich dabei an die Bestimmungen halten, welche dasselbe Concillium von Trient und das apostolische Schreiben, welches mit „auctorem fidei“ beginnt, erlassen hat.

Elfster Artikel.

Den Bischöfen wird es frei stehen, wider Geistliche, welche keine anständige geistliche, ihrer Stellung und Würde entsprechende Kleidung tragen oder aus was immer für einer Ursache der Anbdung würdig sind, die von den heiligen Kirchengesetzen ausgesprochenen Strafen oder auch andere, welche die Bischöfe für angemessen halten, zu verhängen und sie in Klöstern, Seminarien oder diesem Zwecke zu widmenden Häusern unter Aufsicht zu halten. Ingleichen sollen dieselben durchaus nicht gehindert sein, wider alle Gläubigen, welche die kirchlichen Anordnungen und Gesetze übertreten, mit kirchlichen Strafen einzuschreiten.

Artik. VIII.

Тоді днвццторіі екоделорѣ номсларі dectinate пентр католіці ворѣ ста сзт incenpcisnea еклесіацік. Incenpcisnea екоделорѣ пентр фізкаре діочезь се ворѣ денсмі дектрѣ Маіестатеа Са чесапез днтре вѣрпаціі пропсмі дектрѣ епскопалѣ діочезел. Пе анде дн нсмітеле екоде не ва фі провзстѣ де ажжасе пентр днвццтсра реленінеі, воіе аре епскопалѣ де а денсмі зпѣ вѣрпаціі еклесіацік, каре сѣ днвце не еколарі катехізмалѣ. Кредінца мі моралітатеа челорѣ че сзт а се денсмі днвццторіі де екоде, сѣ фіз номсларі. Челѣ че се ва авате дін калоа дронтѣ, се ва дектрѣ дін поотѣ.

Artik. IX.

Архієпископі, епископі мі опдінаріатеа с денпінде нотетатеа лорѣ пропсіз кс тотѣ лібертатеа, суре а перспіцце кс чжасєра кѣрдіає перікласе реленінеі мі онектатеі с. моралітатеі, мі суре а Фепі не кредінціомі де четіреа лорѣ джєсі мі гзєрпалѣ ва днрпціі прін тото міжлочеає вѣрреспснзеторе, ка сѣ не се рєсжандєаскѣ дн імперіє атарі кѣрці.

Artik. X.

Фіндєк тото касселе еклесіацік, мі дн опеціе челе че се цінѣ де кредінцѣ, де сѣрѣмїте с. мїєтєріале сакре, де Фнцїсіале сакре, прєкєт мі еффіціале мі дрєнтєріале днурєзнате кс мїністєріалѣ сакре, се цінѣ нємал де форалѣ еклесіацік, де ва жєдєка жєдєле еклесіацік; прін вѣрпаре тотѣ ачєста ва деїде мі асєпра касселорѣ матрїмоніалі дєвѣ каноне мі мал аллєсѣ дєвѣ декретале конціаліалі трїдєнтїк, мі нємал ефєнтєлє цїсіалі аєо кѣрцторієл де ва рєміте дн жєдєле сєксларе. Чє се аттїпє де снєпсале (днкрєдїнцѣрл, лородїл), десуре ецітїнца лорѣ мі ефєнтєлє лорѣ дн прївінца пєдєчелорѣ де кѣрцторіє, ва жєдєка нотетатеа еклесіацік, цїнжндѣ днтрѣ ачєста прєскрїптіале конціаліалі трїдєнтїк мі дієлєсчїсіале кєнпрїнєсє дн епсктола аноктоларѣ че днчєне: „Auctorem fidei.“

Artik. XI.

Дн контрє кєрпїціорѣ, карі не портѣ вєстмїтє кєрпїкалї кєвїнціосє мі кєрреспснзеторе стєтєлєл мі демнїтєлє лорѣ, аѣ карі мєрїтѣ дн вєр-чє модѣ рємєстєрє, епскопіл аѣ тотѣ воїа де а пропєнчїа пєдєнєлє декретале дн каноне мі мі алєлє не карі лє ворѣ жєдєка еї днмїл де кєвїнціє, прєкєт мі а пєнє не зїл ка ачєстїа сєкєстодїє дн монєстїрї, дн сємінєрє оп дн кєсє чє се ворѣ dectina суре ачєстїа. Асємінєа нє ворѣ фі днпєдєкєдї епскопіл днтрѣ нїмїкѣ а прєчєдє кє пєдєнє еклесіацікє днконтрє вєр-кѣрорѣ кредїнціомї, карі ворѣ кѣлє дєпїлє еклесіацікє мі канонєлє.

Tizenkettedik cikk.

A kegyuri jog fölött az egyházi bíróság határozand; de a szent szék beleegyezik abba, hogy ha világi kegyuri jog forog kérdésben, az abbani utódlás fölött a világi bíróságok ítélhessenek, a viszály akár a valódi vagy állítólagos kegyurak, akár pedig azon papok közt folyjon, kik ezen kegyurak által a javadalomra kijelöltettek.

Tizenharmadik Cikk.

Az időviszonyokrai tekintettel Ő Szentsége beleegyez abba, hogy a papoknak merőben világi jogúgyoi, mint a tulajdonjog iránti szerződések, adósáágok, öröksődések, világi bíróságok által vizsgáltassanak meg s döntessenek el.

Tizennegyedik Cikk.

A szent szék ugyanösen okból nem akadályozza, hogy a papok olly büntöttek vagy más vétéségek miatt, mellyek ellen a birodalom büntető törvényei intézvék, világi bíróság elé állitassanak; de ennek köteleességében áll, a püspököt arról haladék nélkül értesíteni. A büns befogatása s le tartóztatásánál azon tekintetek lesznek figyelembe veendő, mellyeket a papi rend iránt tartozó tisztelet igényel. Ha valamely pap ellen halál- vagy öt évnél tovább tartó bürtönbüntetés szabatik, a törvényszéki tárgyalások a püspökkel mindég közöltetni fognak, s neki lehetővé fog tétetni, hogy ő a büntést, a mennyiben szükséges, kihallgassa olly czélból, hogy a szabandó egyházi büntetések iránt határozhasson. Ugyanez fog történni a püspök kívánatára akkor is, ha csekélyebb büntetés szabotott. A papok a bürtönbüntetést mindég olly helyeken fogják kiállani, hol ők a világiaktól elkülönítvék. Vétéségek vagy kihágások miatti elítéltes esetében zárdába vagy más papi házba fognak záratni.

Ezen cikk intézkedéseiben teljességgel nem foglaltatnak azon jogesetek, mellyekről a trienti egyházgyűlés a huszonnegyedik ülésben (c. 5. de ref.) rendelkezott. Azoknak tárgyalásáról a Szent Atya és Ő Császári Felsége, ha szükséges lenne, gondoskodni fognak.

Tizenötödik Cikk.

Hogy az Isten házának, ki a királyok királya s az uralkodók uralkodója, a tartozó tisztelet megadassék, az egyházak mentessége tekintetben fog tartatni annyiban, a mennyiben azt a közbiztosság s az igazság követelményei engedik.

Zwölfter Artikel.

Ueber das Patronatsrecht wird das kirchliche Gericht entscheiden; doch gibt der heilige Stuhl seine Einwilligung, daß, wenn es sich um ein weltliches Patronatsrecht handelt, die weltlichen Gerichte über die Nachfolge in demselben sprechen können, der Streit möge zwischen den wahren und angeblichen Patronen oder zwischen Geistlichen, welche von diesen Patronen für die Pfünde bezeichnet wurden, geführt werden.

Dreizehnter Artikel.

Mit Rücksicht auf die Zeitverhältnisse gibt der heilige Stuhl seine Zustimmung, daß die bloß weltlichen Rechtsfachen der Geistlichen, wie Verträge über das Eigenthumsrecht, Schulden, Erbschaften, von dem weltlichen Gerichte untersucht und entschieden werden.

Vierzehnter Artikel.

Aus eben diesem Grunde hindert der heilige Stuhl nicht, daß die Geistlichen wegen Verbrechen oder anderen Vergehungen, wider welche die Strafgesetze des Kaiserthums gerichtet sind, vor das weltliche Gericht gestellt werden; doch liegt es demselben ob, hiervon den Bischof ohne Verzug in Kenntniß zu setzen. Bei Verhaftung und Festhaltung des Schuldigen, wird man jene Rücksichten beobachten, welche die dem geistlichen Stande gebührende Achtung erheißt. Wenn das wider einen Geistlichen gefällte Urtheil auf Tod oder auf Kerker von mehr als fünf Jahren lautet, so wird man jederzeit dem Bischofe die Gerichtsverhandlungen mittheilen und ihn möglich machen, den Schuldigen in soweit zu verhören, als es nothwendig ist, damit er über die zu verhängende Kirchenstrafe entscheiden könne. Dasselbe wird auf Verlangen des Bischofes auch dann geschehen, wenn auf eine geringere Strafe erkannt worden ist. Geistliche werden die Kerkerstrafe stets an Orten erleiden, wo sie von Weltlichen abgefordert sind. Im Falle einer Verurtheilung wegen Vergehen oder Uebertretungen werden sie in ein Kloster oder ein anderes geistliches Haus eingeschlossen werden.

In den Verfügungen dieses Artikels sind jene Rechtsfälle, über welche das Concilium von Trident in der vierundzwanzigsten Sitzung (c. 5. de ref.) verordnet hat, keineswegs einbegriffen. Für Behandlung derselben werden der heilige Vater und Seine kaiserliche Majestät, so es nothig sein sollte, Vorsorge treffen.

Fünfzehnter Artikel.

Damit dem Hause Gottes, welcher der König der Könige und der Herrscher der Herrschenden ist, die schuldtige Ehrerbietung bezeugt werde, soll die Immunität der Kirchen in soweit beobachtet werden, als die öffentliche Sicherheit und die Forderungen der Gerechtigkeit es verstattn.

Artia. XII.

Accura drentzasi de patronatib va devide жезде еклециактѣ. Къ тоѣ ачесте сказнаѣ пои итѣнѣис се днвоисече ка, фиднѣ ворна де патрона тѣ сепларе, съ поѣ жездекаре тризнаале сепларѣ десуре снчестноа дн дrentzасъ ачестѣ патрона тѣ, фѣрѣ а маѣ кѣста дактъ контраверсия о срѣтѣ днтро патронѣи чѣи адеврѣдѣи ми днтре чѣи сншосѣтадѣ, оп днтре нѣрѣдѣи еклециактѣи капѣ се ворѣ фѣ десемнаѣ с. проуѣсѣ дентрѣ ачестѣ патронѣи нентрѣ венѣфѣис.

Artia. XIII.

Авандѣ дн ведере реферинцеле тѣмнѣлѣ, септѣтѣа са се днвоисече, ка каседе нѣре чѣиѣл аде клерѣиѣлорѣ, пренѣм дн прѣвѣнѣа контранелорѣ, деторѣелорѣ, ереѣтѣнѣлорѣ с. монѣенѣлорѣ, — съ се чѣрѣетеѣе ми съ се девѣдѣ дентрѣ жездекѣторѣелорѣ сепларѣ.

Artia. XIV.

Дн ачестѣи мѣтѣнѣ сказнаѣ понѣфѣис нѣ днтредекѣ, ка каседе еклециактѣиѣлорѣ нентрѣ крѣмѣи оп аде касѣрѣи пенѣлѣ, че се недѣнсеѣкѣ примѣѣле пенѣлѣ аде имперѣлѣи, съ нѣ се адеѣкѣ лѣ жезде сепларе; днсе ачестѣ дн атаре касѣ о овѣратѣ а днчѣнѣа фѣрѣ днтѣрѣиаре не епископѣлѣ. Кѣтрѣ ачестѣ, да прѣндереѣа ми дѣнѣнереѣа дн днѣисѣре а днѣнѣнѣлѣ се ворѣ овсерѣа конѣдѣрѣчѣнѣле чѣрѣте де реверѣнѣа нѣвѣнѣнѣ стѣлѣлѣи клерѣиѣле. Кандѣ днтронѣа нѣнѣ еклециактѣи се ва проуѣнѣа сѣнтѣнѣа де мѣрте, оп де нарѣере неѣте чѣнѣл аѣл, антѣле жездекѣторѣелѣи се ворѣ нѣмнѣнѣка тотѣнѣа епископѣлѣи ми 'i се ва лѣса факѣлатѣа де а асѣлѣа не конѣнѣнѣлѣлѣ, днтрѣ кѣлѣ ва фѣи дѣлѣнѣсѣ сѣре а девѣде десуре недѣнѣса еклециактѣи че ар фѣи а 'i се аѣлѣнѣ. Ачестѣ се ва фѣче, де ва чѣре епископѣлѣи ми аѣнѣл, кандѣ се ва дѣрѣета о недѣнѣсѣ маѣ мѣрѣ. Недѣнѣса де нарѣере о ворѣ сѣфѣерѣи клерѣиѣл тотѣнѣа дн локѣрѣи сепарѣте де сепларѣ. Дн касѣ де а се конѣнѣнѣа нентрѣ дѣлѣнѣте оп аѣатѣрѣи (transgressiones), се ворѣ днѣидѣ дн монѣактѣре оп дн аѣлѣ касѣ еклециактѣи.

Дн днѣнѣсѣчѣнѣнѣе ачестѣи аѣлѣнѣлѣ нѣ се нѣнпрѣндѣ каседе маѣ маѣрѣ, десуре капѣ а дѣрѣетѣлѣ сѣкѣрѣлѣ конѣлѣлѣс тѣдѣнтѣнѣ сѣсѣ. XXIV (c. 5 de реформ). Де нѣртѣнѣтѣареѣа ачестѣрѣи касѣе ворѣ днрѣиѣи Сѣнтѣлѣи Пѣрѣнѣте ми Мѣрѣа Са дннѣерѣлѣлѣ.

Artia. XV.

Нентрѣ онѣреѣа касѣлѣи дннѣнѣеѣлѣ, каѣа а реѣеде реѣиѣлорѣ ми доннѣлѣи доннѣторѣиѣлорѣ, се ва сѣнѣнѣнѣо имманѣтѣа сѣнтѣлорѣи нѣсѣрѣеѣо, пренѣлѣи ѣсѣртѣ сѣкѣрѣитѣа нѣлѣлѣи ми пренѣлѣи чѣре нѣстѣнѣа.

Tizenhatodik Czikk.

A Császár Ő Felsége nem fogja tűrni, hogy a katholika egyház s annak hité, isteni tisztelete, intézményei, akár szóval, akár tettel, akár irással megvélt tárgyává tétessenek, vagy az egyházak előjárói és szolgáló hivataluk gyakorlásában, kiváltképen hol a hit, az orkölcsl törvény és az egyházi rendtartás megóvása forog fön, gátolassanak. E mellett szükség esetében hathatós segílyt nyustand, hogy azon ítéletek, mellyek a püspök által a kötelességokról megfelelkező papokra szabotnak, végrehajassanak. Mintán ezenkívül Ő Felségének kívánata, hogy a szent szolgálóknak az őket isteni törvény szerint illető tisztelet megadassék, ennélfogva Ő Felsége nem fogja megengedni, hogy olyasmi történéh, ami őket lealacsonithatná vagy megvetendővé tehetné, sőt inkább intézkedni fog, hogy a birodalom minden hatóságai ugy maguk az érsekek vagy püspökök, mint a papság iránt is minden alkalommal állásuknak megfelelő tisztelettel és becsüléssel viseltessenek.

Tizenhetedik Czikk.

A püspöki papnöveldek föntartatnak, s ha azok jóvedelme azon célra, mellyre az a trienti szent egyházgyűlés értelmében rendeltetve van, teljesen nem elegendő, annak szaporítása iránt kellő módón gondoskodás fog történni. A püspökök azokat a szent egyháztörvények szabályá szerint teljes és szabad joggal fogják vezetni és igazgatni. Ennélfogva ők fogják az említett papnöveldek előjáróit s tanárait vagy tanítóit kinovezni, s valahányszor szükségesnek vagy hasznosnak tartják, ismét elmozdítani. Egyszersmind azokba kiképezés végett ifjakat és gyermekeket veondnak föl, a mint ezt egyházmegyéik javára az Urban czólszerűnek t.r.t.ják. Azok, kik illy papnöveldekben nyertek oktatást képeasséghet tanúsító vizsgálat után minden más tanintézetbe álléphetnek, s az illető szabályok figyelemben tartása mellett, a papnöveldek kívüli bármolly tanzséért folyamodhatnak.

Tizennyolczadik Czikk.

A szent szék az őt illető jognál fogva új egyházmegyéket állitand, vagy azoknak új határokat jelelend ki, ha a hívek lelki java ugy kívánja. Illy esetben azonban magát a császári kormányval egyelértésbe teendő.

Tizenkilenczedik Czikk.

Ő Felsége a püspökök választásánál, kiket solégek Eldődoiról reaszállott apostoli jogánál fogva, a szent széknek kanoni beigtatás végett ajánl vagy kinevez, jövendőben is különösen az ugyanazon egyháztartománybeli püspökök tanácsával fog élni.

Sechzehnter Artikel.

Seine Majestät der Kaiser wird nicht dulden, daß die katholische Kirche und ihr Glaube, ihr Gottesdienst, ihre Einrichtungen, sei es durch Wort oder That und Schrift, der Verachtung preisgegeben, oder den Vorstehern und Dienern der Kirchen in Übung ihres Amtes, vorzüglich, wo es sich um Wahrung des Glaubens, des Sittengesetzes und der kirchlichen Ordnung handelt, Hindernisse gelegt werden. Zudem wird Er nöthigenfalls wirksame Hilfe leisten, damit die Urtheile, welche der Bischof wider pflichtvergeffene Geistliche fällt, in Vollstreckung kommen. Da es überdies Sein Wille ist, daß den Dienern des Heiligthums die ihnen nach göttlichem Gesetze gebührende Ehre bezeigt werde, so wird Er nicht zugeben, daß Etwas geschehe, was dieselben herabsetzen oder verächtlich machen könnte, vielmehr wird Er verordnen, daß alle Behörden des Reiches sowohl den Erzbischofen oder Bischöfen selbst als auch der Geistlichkeit bei jeder Gelegenheit die ihrer Stellung gebührende Achtung und Ehrenbezeugung erweisen.

Siebenzehnter Artikel.

Die bischöflichen Seminare werden aufrecht erhalten, und wo ihr Einkommen für den Zweck, welchem sie im Sinne des heiligen Conciliums von Trient dienen sollen, nicht vollkommen genügt, wird für dessen Vermehrung in angemessener Weise gesorgt werden. Die Bischöfe werden dieselben nach Richtschnur der heiligen Kirchengesetze mit vollem und freiem Rechte leiten und verwalten. Daher werden sie die Vorsteher und Professoren oder Lehrer gedachter Seminare ernennen und wann immer sie es für nothwendig oder nützlich halten, wieder entfernen, auch Jünglinge und Knaben zur Heranbildung in dieselben aufnehmen, so wie sie zum Frommen ihrer Kirchensprengel im Herrn es für dienlich erachten. Diejenigen, welche ihren Unterricht in diesen Seminaren empfangen haben, werden nach vorausgegangener Prüfung ihrer Befähigung in all' und jede andere Lehranstalt eintreten und mit Beobachtung der betreffenden Vorschriften um jede Lehrkanzel außer dem Seminare sich bewerben können.

Achzehnter Artikel.

Der heilige Stuhl wird kraft des ihm zustehenden Rechtes Kirchensprengel neu errichten oder neue Gränzbeschreibungen derselben vornehmen, wenn das geistliche Wohl der Gläubigen es erfordert. Doch wird er in einem solchen Falle mit der kaiserlichen Regierung ins Einvernehmen treten.

Neunzehnter Artikel.

Seine Majestät wird bei Auswahl der Bischöfe, welche er kraft eines apostolischen von Seinen Allerhochlauchtigsten Vorfahren überkommenen Vorrechtes dem heiligen Stuhle zur canonischen Einsetzung vor schlägt oder benennt, auch in Zukunft des Rathes von Bischöfen, vorzüglich derselben Kirchenprovinz, sich bedienen.

Artir. XVI

Авръстичцисъзъ дмператъ нъ не същепи, ка рипериса католикъ, крединга, аитерия ми инцитиса- ниса ел съ се декаретивацкъ съ нъ вора, съ нъ фанга, съ нъ ин крпите, ниве не антицил оп министрпй аисерпидоръ съ нъ дмперекант дн осерпидоръ оффисил доръ, мал нартоцъ кандъ о вора де ссциперса кредингел, а лежел морал ми а дичи- пинел еклесиацтве. Катъ ачеаца, фидндъ де аицъ, ва прета ахжстопъ есерпидъ, суре а се ескста сжтингеле пропнчате де ениконл диконтра кле- рпидоръ че 'ми-аъ ситатъ де деторпнгеле доръ. Анол фидндъ дорече а се ссцино министрпидоръ сакри онороа ксввинъ доръ дънъ леуеа динъ, нъ ва пермите а се фачо нимидъ, че ар дстô съ 'i днко- саскъ оп съ 'i аддаскъ дн декаретъ, чн дн кон- тра на демандъ, ка толе асторпидуале имперпзал сесъ съ део ла пер-че охкисне, ататъ архиепско- пидоръ ми ениконидоръ, катъ ми клерпал песте тетъ, перерпнга ми онороа ксввинъ дематтел доръ.

Artir. XVII.

Ceminspiale ениконпал се воръ ссцино, ми эндо винитасъ доръ нъ ахжстпе педеналнъ нентъ сронзасъ, нентъ каро сарт дестинате дн днделесасъ сакрпал конквиза тридентнъ, се ва днрпиди дн модъ ксввиниоцъ де дмспидуроа ачестлвинитъ. Ениконил воръ рзверпа ми администра ачесте семинаре кс дрентъ донаидъ ми аисеръ дънъ норма сакрелоръ каноне. Дрентача ел воръ денсми не пентопил ми професопил оп днвдъторпй семинаредоръ, ми 'i воръ денрпа дерате опл воръ жсдека а фн де аицъ оп де фолосъ; асеминса воръ ссчелене дн еле жнл ми нрпнчл суре а 'i форма дънъ ксн воръ крете къ ва фн суре винеле енархидоръ доръ дн Домнасъ. Чол че 'ми воръ фн фкстисъ ссдиеле доръ дн ачесте семинаре ми воръ фн ксмпозатъ мал днтелс нрпн есаминъ канавитатоа доръ, се воръ нстô адмитере дн сכולеле пер-кърпал аатъ инцитисъ; асеминса, осерпидандъ чоле де осерпидъ, воръ нстô съ конкъръ нентъ пер-че катедръ ми аферъ де семинарпс.

Artir. XVIII.

Скасасъзъ монтифивъ, ссандъ дрентасъ сесъ про- пидъ, ва днфидуа енархис о дивесе ноче ми де ва делопнзи дн ноъ, кандъ ва чоро ачеаца нн- неле снрпсале сасъ крединиомидоръ. Мисе ла о днтжмпапе ка ачеаца, се ва консата кс рзвер- пкас имперпале.

Artir. XIX.

Мърпа Са дмператасъ, дн адегерса еникон- пидоръ, не карл, не темеласъ прпвлекпзасъ апокто- лнъ ерезитъ дола сепинцимил анточесопл ал Мърпл Саде, 'i пропне оп 'i нсмерсе скасасасъ монтифивъ суре инцитисисноа каноникъ, се ва фолоси ми де аицл днелте де конквизасъ ениконидоръ, мал нар- тоцъ де аатъ ениконидоръ дн адеамл пропнчъ еклесиацткъ.

Huszadik Czikk.

A metropoliták és püspökök, mielőtt egyházaik kormányzását átveszik, Ő császári Felsége előtt a hűség esküjét következő szavakkal teendik le: „En Isten szent evangéliomára, mint püspökhöz illik, császári királyi apostoli Felségednek s felséges Utódainak engedelmességet s hűséget esküszöm és fogadok. Ugy szintén esküszöm és fogadom, hogy a közsendet veszélyező bármely értekezésben vagy törvényben részt nem veszek, és se a birodalom határára belől, se azon kívül semmiféle gyanus összeköttetésbe nem lépek; ha pedig tudomásomra jőne, hogy az államot valamely veszély fenyegeti, annak elhárítása végett semmit el nem mulasztok.“

Huszonnegyedik Czikk.

A birodalom minden részeiben szabad lesz az érsekeknek, püspököknek és minden papoknak, arról, mit haláluk idején hátrahagynak, a szent egyháztörvények szerint rendelkezniök, mellyeknek határozatai azon törvényes örökösök által is pontosan megtartandók, kik az ő hagyatékukba végrendelet nélkül lépnek. Mindkét esetben, a valamely egyházmegyét kormányzó püspököknél, a püspöki diszjelek és egyházi öltönyök kivételnek, mert ezek a püspöki asztal tulajdonainak tekintetnek, s a püspökségbeni utódokra szállanak át. Ugyanezt kell a könyvekre nézve is megtartani, a hol az szokásban van.

Huszonkettedik Czikk.

Minden metropolitai vagy érseki és suffragan-egyházakban az első méltóságot Ő Szentsége adományozza, kivéven ha az világi magán kegyuri jog alatt áll, melly esetben annak helyébe a második méltóság lép. A többi méltóságokra és kanonoki javadalmakra a kivételzés jövedelmében is Ő Felsége által fog történni, azok kivéve marsván, mellyek püspöki szabad adományozás alá tartoznak, vagy törvényes kegyuri jog alatt állanak. Kanonokká csak olly papok nevezethetnek, kik mind az egyháztörvényekben általánosán kiszabott tulajdonoekkel bírnak, mind pedig a lelkészeiben, az egyházi ügyekben vagy az egyházi tanítóhivatalban kitüntetéssel voltak alkalmazva. Ezenfölül a nemesi születés vagy nemesi czim szükségessége megszüntetik, főmarradván azonban mindazon föltételek, mellyeknek az alapításhoz csatoltatása be van bizonyulva. A hol pedig azon dícséretes szokás divatozik, hogy a kanonoki helyek adományozása nyilvános pályázat folytán történjék, az gondosan fön fog tartatni.

Huszonharmadik Czikk.

Azon metropolitai és püspöki egyházakban, hol a Canonicus Poenitentiar us és Theologalis, azon társas-egyházakban pedig hol a Canonicus Theologalis hiányzanak, ezek a trienti szent egyházgyűlés

Zwanzigster Artikel.

Die Metropolit und Bischöfe werden, bevor sie die Leitung ihrer Kirchen übernehmen, vor Seiner kaiserlichen Majestät den Eid der Treue in folgenden Worten ablegen: „Ich schwöre und gelobe auf Gottes heiliges Evangelium, wie es einem Bischöfe geziemt, Eurer kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät und Allerhöchsthren Nachfolgern Gehorsam und Treue. Ingleichen schwöre und gelobe ich, an keinem Verkehre oder Anschläge, welcher die öffentliche Ruhe gefährdet, theilzunehmen und weder inner noch außer den Grenzen des Reiches irgend eine verdächtige Verbindung zu unterhalten; sollte ich aber in Erfahrung bringen, daß dem Staate irgend eine Gefahr drohe, zu Abwendung derselben nichts zu unterlassen.“

Einundzwanzigster Artikel.

In allen Theilen des Reiches wird es Erzbischöffen, Bischöfen und sämtlichen Geistlichen frei stehen, über das, was sie zur Zeit ihres Todes hinterlassen, nach den heiligen Kirchengesetzen zu verfügen, deren Bestimmungen auch von den gesetzlichen Erben, welche den Nachlaß derselben ohne letztwillige Anordnung antreten, genau zu beobachten sind. In beiden Fällen werden bei Bischöfen, welche einen Kirchensprengel leiten, die bischöflichen Abzeichen und Kirchengewande ausgenommen sein; denn diese sind als zum bischöflichen Tafelgute gehörig anzusehen und gehen auf die Nachfolger im Bisthume über. Daselbe wird von den Bäckern dort, wo es in Übung ist, beobachtet werden.

Zweiundzwanzigster Artikel.

An sämtlichen Metropolitan- oder erzbischöflichen und Suffragan-Kirchen vergibt Seine Heiligkeit die erste Würde, außer wenn dieselbe einem weltlichen Privat-Patronate unterliegt, in welchem Falle die zweite an deren Stelle treten wird. Für die übrigen Dignitäten und Domherrnpründen wird Seine Majestät zu ernennen fortfahren, während diejenigen ausgenommen bleiben, welche zur freien bischöflichen Verleihung gehören oder einem rechtmäßigen Patronatsrechte unterstehen. Zu Domherren können nur Priester bestellt werden, welche sowohl die von den Kirchengesetzen allgemein vorgeschriebenen Eigenschaften besitzen, als auch in der Seelsorge, bei kirchlichen Geschäften oder im kirchlichen Lehramte sich mit Auszeichnung verwendet haben. Zudem ist die Nothwendigkeit adeliger Geburt oder adeliger Titel aufgehoben, jedoch unbeschadet jener Bedingungen, welche als in der Stiftung beigelegt erwiesen sind. Die löbliche Gewohnheit aber, die Domherrenstelle in Folge öffentlicher Bewerbung zu vergeben, wird, wo sie besteht, sorgsam in Kraft erhalten werden.

Dreiundzwanzigster Artikel.

An den Metropolitan- und bischöflichen Kirchen werden, wo sie fehlen, der Canonicus Poenitentiarus und der Theologalis, an den Collegiatkirchen aber der Canonicus Theologalis

Artik. XX.

Metropolitai mi episcopis, mai înainte de a lua in maina guvernului vicepresedintilor lor, vor pune maine pe Masca Casei Imperiale juramantul de fidelitate cu cuvintele acestea: „Eu jur si promit pe santele evanghelie ale lui Dumnezeu, cum se cade episcopului, ascultare si fidelitate Masca Casei cesareo-romane apostolice si cucerilor Masca Casei; jur si promit ca nu voi avea nici o comunicare cu nici un voiz fi de facta la nici o complotare periculoasa carei izvoic, si ca nu voi sta la nici o legatura cu nici un complotare periculoasa, care ar fi de imperiu, si ca de voiz afla, ca amperiung vresne periculoasa izvoic, ca nu voi omite nimic din ceea ce sunt datorie sape a la avate.“

Artik. XXI.

Arhiepiscopis, episcopis si toti clericis, cum an toto imperio libere, a dicione despre ceea ce vorbeste a laca la mortea lor, dusa sacrale canonice, ale tuturor prescripte cu vorb oserba cu anaratare si dectre legitime lor eprez, ce se scrie de facta diat c. testamant (ab intestato). An amandoz aceste sacre cum caoce de exai avoactz dicioneacione ornamintele si veotmintele pontificale ale episcopilor diecani c. episcopis, pontificali aceste cu concidera ca vneri ale mesai episcopali si de avca vorb truce la voi ce scrie de an episcopali. Toti amoa ce va grua si cu scrie, unde ce dice aceste an sc.

Artik. XXII.

La toto vicepresedinte metropolitano ca arhiepiscopali si scrierane, cantitatea ca va conferi prima demnitate, dectreba nu va fi scrierba la patronat scrierane, an care ca de an locat demnitate prime ce va scrierba a doz. Pentru ceea ce demnitate si presedinte canonicali az densmi si deaiul ducito Maicetate Ca, a far de ceea ce ce dice de conferirea episcopali, or cum scrierba scrierba de legitime de patronat. Canonici la scrierba vicepresedinte cu vorb densmi nsmal dintre preoiti, cari avand poverate prescrie pecte toti pri canonice, ce vorb si anemnat cu lazd cu an scrierba episcopale, ca an trebi clericis, ca an profesori or ducitatori de dicioneacione sacre. Cu vorb aceste ce dectreba vicepresedinte ce pectere din novia or de titlu de novia, scrierba ducito puce condicione ce vorb si puce la vreo scrierba. Eap' datinea cea demnitate de lazd de a conferi canonicali ne ca de conferba scrierba, ce va scrierba unde ce afla an scrierba.

Artik. XXIII.

Cu vorb conctisi ca anpodzce ca de a nte mai scrierba dusa norma prescrie de condicione tridentina (sess. V, c. 1 et sess. XXIV, c. 8 de reform.), an vicepresedinte metropolitano si

által az ötödik ülésben (c. 1. de reform.) és a huszonnegyedik ülésben (c. 8. de reform.) kiszabott módon, mihelyest lehetséges leendő, be fognak hoztatni, s ezen javadalmak a püspökök által ugyanazon egyházgyűlés határozványaihoz s illetőleg a pápal rendeletekhez képest fognak adományoztatni.

Huszonnegyedik Czikk.

Minden papságok nyilvánosan kihirdetett pályázat után s a trienti egyházgyűlés szabályainak megtartása mellett adományozandók. Olly papságoknál, mellyek egyházi kegyuri jog alatt állanak, a kegyurak egyet fognak kijelelni azon három egyén közül; kiket a püspök a főnérintett módon ajánl.

Huszontödik Czikk.

Ő Szentsége olly czélből, hogy Ferencz József Ő császári királyi apostoli Felségének a maga különös jóakarata bizonyosságát adja, Ő Fességét s a császárságban katolikus Utódait, mindazon kano-nokságokra és papságokra nézve, mellyek a vallás-és tanulmányalapon alapuló kegyuri jog alatt állanak, a hiteleségi joggal ruházta föl, de olly módon, hogy egy azon három egyén közül választassék, kiket a püspök előrebocsátott nyilvános pályázat után a többieknél érdemesebbeknek tart.

Huszonhatodik Czikk.

Azon papságok javadalmazása, mellyek az idő-és helyviszonyokhoz alkalmazott elegendő illetményel nem bírnak, mihelyest lehetséges leendő szaporítani fog, s a keleti szertartású katolikus papokra nézve is olly intézkedés fog tétetni, mint az a latin szertartásúakra nézve történt. De ez teljességgel nem terjed ki azon papságokra, mellyek jogszerűleg szerzett egyházi vagy világi kegyuri jog alatt állanak; mert ezeknél az illető kegyuraknak kell e terhet viselniök. Ha a kegyurak az egyházi törvények által rájuk ruházott kötelezettségeknek teljesen meg nem felelnek, s különösen ha a pap a maga fizetését a vallásalapból huzza, ugy tekintettel mindazokra, mik a dolog állása szerint figyelembe veendő, fog gondoskodás történni.

Huszonhetedik Czikk.

Mint hogy az egyházi javak élvezésének joga az egyházi beiktatásból származik, ennél fogva mindazok kik bármiféle nagyobb vagy kisebb javadalomra kinoveztettek vagy ajánltattak, az ahhoz tartozó világi javak igazgatását csak az egyházi beiktatás erejénél fogva vehetik át. Ezenkívül a székesegyházak s az azokkal egybekapcsolt javak birtokbavételénél az egyházi szabványok s különösen a római pontificale és ceremoniale minden rendeletei pontosan megtartandók, s minden azokkal ellenkező szokások és gyakorlatok eltöröltetnek.

in der durch das heilige Concilium von Trient in der fünften Sitzung (c. 1. de reform.) und in der vierundzwanzigsten Sitzung (c. 8. de reform.) vorgezeichneten Weise, sobald es möglich sein wird, eingeführt, und diese Pfründen von den Bischöfen nach den Beschlüssen desselben Conciliums und beziehungsweise den päpstlichen Anordnungen vergeben werden.

Vierundzwanzigster Artikel.

Alle Pfarren sind in Folge einer öffentlich ausgeschriebenen Bewerbung mit Beobachtung der Vorschriften des Conciliums von Trient zu vergeben. Bei Pfarren, welche dem geistlichen Patronatsrechte unterliegen, werden die Patrone Einen aus dreien präsentiren, welche der Bischof in der oben bezeichneten Weise vorschlägt.

Fünfundzwanzigster Artikel.

Um Seiner des Kaisers und Königs Franz Joseph Apostolischen Majestät einen Beweis besondern Wohlwollens zu geben, verleihen Seine Heiligkeit Demselben und Seinen katholischen Nachfolgern im Kaiserthume die Ermächtigung, für alle Canonicate und Pfarren zu präsentiren, welche einem auf dem Religions- oder Studienfonde beruhenden Patronatsrechte unterstehen, jedoch so, daß Einer aus den dreien gewählt werde, welche der Bischof nach vorausgegangener öffentlicher Bewerbung für würdiger als die übrigen erachtet.

Sechszundzwanzigster Artikel.

Die Ausstattung der Pfarren, welche keine nach den Verhältnissen der Zeit und des Ortes genügende Congrua haben, wird, sobald es möglich ist, vermehrt, und für die katholischen Pfarren des orientalischen Ritus in derselben Weise, wie für die des lateinischen gesorgt werden. Doch erstreckt sich dieß keineswegs auf die Pfarren, welche unter einem rechtmäßig erworbenen geistlichen oder weltlichen Patronate stehen; denn bei diesen ist die Last von den betreffenden Patronen zu tragen. Wenn die Patrone den durch das Kirchengesetz ihnen auferlegten Verbindlichkeiten nicht vollkommen genügen und insbesondere, wenn der Pfarrer seinen Gehalt aus dem Religionsfonde bezieht, so wird mit Rücksicht auf Alles, was nach der Sachlage zu berücksichtigen ist, Vorsee getroffen werden.

Siebenundzwanzigster Artikel.

Da das Recht auf den Genuß der Kirchengüter aus der kirchlichen Einsetzung entspringt, so werden Alle, welche für eine wie immer beschaffene größere oder kleinere Pfründe benannt oder präsentirt worden sind, die Verwaltung der zeitlichen, zu selber gehörigen Güter nicht anders als in Kraft der kirchlichen Einsetzung übernehmen können. Ueberdieß werden bei Besitzergreifung der Domkirchen und der damit verbundenen Güter alle Vorschriften der kirchlichen Satzungen und insbesondere die des römischen Pontificales und Ceremoniales genau beobachtet und alle gegentheiligen Bräuche und Gewohnheiten beseitiget werden.

епіскопалі атлїш канонікалї пенітєнциарїс. катї шї канонікалї теологї, зндє лїссєсєш, сєр, дн вїсєрїчєлє коллєгієлє канонікалї теологї, мї прєзндєлє ачєстє сє вєрїш конфєрї дє єпїскопї дєрї дєкрєтєлє нємїтїлєлє кончілїс трїдєнтїнї, шї дн кєсї дє ашєа дєрї ордінарїєнїлє пєрєлї.

Artik. XXIV.

Парохїєлє сє вєрїш дє тєтє прїн конкєрєш нє-влїкїш мї оєсєрвєндїш прєскрїптєлє кончілїєлє трї-дєнтїнї. Лє парохїєлє сєрїєсє патронатїлє еклє-сієлїєкїш, вєрїш прєсєнтє патронїл-нє знєлїш дїнтрє трєї, нє кєрї-ї прєзєпє єпїскопєлє дн модєлїш є-нєрчїєлїш мєл єсїш.

Artik. XXV.

Сандїа Сє, сїрє а дє тєстїмонїш дє сїнєрлєрє сє зїнєвоїндїш Мєрїєл Сєлє аностолїчє дїмперєтєлїш мї рєчєлїш Франчїєкїш Іосєфї, кончєдє Мєрїєл Сєлє мї оєрчєсорїєлїш сєл кєтолїєлї дн імперїєлїш дрєнтєлїш дє дєнєрїє лє тєтє канонїкєлє мї парохїєлє сєрїєсє патронатїлє, чє прєвїнє дїн фєндєлїш дє рєлєрїєнє сєл дє сїсдїє, дн сє ашєа, кє сї аллєєрї знєлїш дїн трєї, нє кєрї єпїскопєлє дн єрмє знєлї конкєрєш нєвлїкїш і вє жєдєкє мєл дємнї днтрє чєлєлєлї.

Artik. XXVI.

Дотєрєа парохїєлєлїш, чє дєрїш рєфєрїнчєлє тїм-пєлїш мї локєлїш нє аї вїнїтїш (congrua) дє ажєкєсїш, сє вє адєрїє кєтїш сє вє пєтє мєл кєрєндїш, мї дє парохїлї кєтолїєлї дє пїтєлїш орієнтєлє сє вє днрїєрїє кє мї дє парохїлї пїтєлїш лєтїнїш. Дн сє дїєнєсє-чїєнєа ачєєстє нє сє єтїндє лє вїсєрїчєлє парохїєлїш сєрїєсє знєлї патронатїш еклєсієлїєкїш опї сєкє-лєрє, аєкємїтєрїєлїш дн модїш лєрїтїмїш, чї ачєстє рє-тєкїш дн сєрчїнє патронїєлїш лєрїш. Дєкєтєвє пє-тронїлї нє вєрїш сєтїсфєчє пєдєрїлїш овлєгчїєлїєлїєлїш дн сєрїєсє лєрїш прїн лєчєа еклєсієлїєкїш, мї мєл вєрї-тєсїш кєндїш парохїєлїш є дотєлїш дїн фєндєлїш рєлє-рїєнє, чє вє фєчє днрїєрїєрє кєвїнїтїш лєрїєлїш а мїнїтє лє чєлє чє чєрє стєрєа лєкєрїєлїш.

Artik. XXVII.

Фїндєкїш дрєнтєлїш асєрїє вєнєрїєлїш еклєсіє-лїчє дєрїєлїш дїн їнчїтїєрєа канонїєлїш, нїмїнє дїн чєлї чє с'аї дєнємїтїш опї с'аї прєсєнтєлїш пєнтрє вєр-чє вєнєсїчїєлїш сєлї прєзндїш мєл мєрє опї мєл мїєлї, нє вє пєтє лєрє асєрїє-шї адмїнїєтрєрєа вєнєрї-лєрїш тїмєрєрїєлїш дн прєзєнтєлїш кє вєнєсїчїєлїш, дєкєлїш дн вєрїтєлїш їнчїтїєлїш канонїєлїш. Кєтїрїш ачєєстє сє вєрїш оєсєрвє кє єсєнтїєтє дн нєсєсєсїєнєа вї-сєрїчєлєлїш кєтєдрєлїш мї а вєнєрїєлїш дн прєзєнтєлїш кє єлє, тєтє прєскрїптєлє кєрїєрїєсє дн канонєлє вїсєрїчєлїш мї мєл аллєсїш дн понтїфїкєлїш мї чєрї-монїєлїш рємєнїш, мї вєр-чє сїш опї дєтїнє кон-трєрє сє вє дєлїєтєрє.

Huszonyolczadik Czikk.

Azon szerzetes személyek, kik szerzetők szabványai szerint a szent szék mellett lakó főnökök alatt állanak, ezektől az említett szabványok értelmében fognak kormányoztatni, a püspököket az egyházi törvények s különösen a trienti egyházgyűlés határozatai szerint illető jogok azonban sértetlenül maradván. Ehhez képest az említett főnökök alárendeltjeikkel minden hivatalos körükbe tartozó ügyekben szabadon fognak közlekedni, s azokat szabadon vizsgálандják. Továbbá minden szerzetes személyek azon szerzet, intézet vagy congregatio szabályait, mellyhez tartoznak, akadály nélkül követhetik, s az azért folyamodókat, a szent szék szabályai értelmében, a novitiatusba és a fogadtételre bocsáthatják. Mindez a női szerzetekre nézve is érvényes, a mennyiben azokra alkalmazható.

Az érsekeknek és püspököknek szabadságukban álland, egyházmegyéjükbe, a szent egyháztörvények értelmében, mindkét nemű szerzeteket és congregatiokat behozni. De ez iránt a császári kormányal értekezendnek.

Huszonkilenczedik czikk.

Az egyháznak jogában álland új birtokokat bármely törvényes módon szabadon szerezni, s tulajdon joga mindarra nézve, a mit jelenleg bír, vagy jövődében szerez, sértetlen marad. Ehhez képest sem régiek, sem újabb egyházi alapítványok a szent szék fölhatalmazása nélkül sem meg nem szüntetnek, sem pedig nem egyesítetnek, a püspökökre a trienti szent egyházgyűlés által ruházott jogositványok azonban épségben maradván.

Harminczedik czikk.

Az egyházi javak kezelését azok vezetendik, kiket az az egyházi törvények szerint illeti. De azon segélyezés tekintetében, mellyet Ő Felsége az egyházi szükségletek fedezése végett a közkincstárból kegyelmesen nyújt s nyujtani fog, ezen javak se el ne adassanak, se pedig tetemesen ne terheltesse, ha csak erre mind a szent szék, mint Ő Felsége a Császár, vagy azok, kiket Ő Felsége ezzel megbizni méltóztatik, beleegyezésüket nem adjak.

Harminczegyedik czikk.

Azon javak, mellyekből a vallás- és tanulmányalap áll, eredetöknél fogva az egyház tulajdonai, s az egyház nevében fognak kezeltetni, a püspökök a kellő fölügyeletet azon határozatok szerint gyakorolván, mellyek iránt a szent szék Ő császári Felségével meg fog egyezni. A vallásalap jövedelmei addig, míg ezen alap a szent szék s a császári kormány közötti értekezlet folytán állandó s egyházi javadalmazásokra nem leend fölosztva,

Achtundzwanzigster Artikel.

Jene Ordenspersonen, welche laut der Satzungen ihres Ordens Generaloberen, die bei dem heiligen Stuhle ihren Wohnsitz haben, unterstehen, werden von denselben in Gemäßheit der gedachten Satzungen geleitet werden, jedoch ohne Beeinträchtigung der Rechte, welche nach Bestimmung der Kirchengesetze und insbesondere des Conciliums von Trient den Bischöfen zukommen. Daher werden vorbenannte Generaloberen mit ihren Untergebenen in allen zu ihrem Amte gehörigen Dingen frei verkehren und die Visitation derselben frei vornehmen. Ferner werden alle Ordenspersonen ohne Hinderniß die Regel des Ordens, des Institutes, der Congregation, welcher sie angehören, beobachten und in Gemäßheit der Vorschriften des heiligen Stuhles die darum Ansuchenden in's Noviziat und zur Gelübdeablegung zulassen. Dieß Alles hat auch von den weiblichen Orden in soweit zu gelten, als es auf dieselben Anwendung leidet.

Den Erzbischöfen und Bischöfen wird es freistehen, in ihre Kirchensprengel geistliche Orden und Congregationen beiderlei Geschlechtes nach den heiligen Kirchengesetzen einzuführen. Doch werden sie sich hierüber mit der kaiserlichen Regierung ins Einvernehmen setzen.

Neunundzwanzigster Artikel.

Die Kirche wird berechtigt sein, neue Besitzungen auf jede gesetzliche Weise frei zu erwerben und ihr Eigenthum wird hinsichtlich alles Dessen, was sie gegenwärtig besitzt oder in Zukunft erwirbt, unverleglich verbleiben. Daher werden weder ältere noch neuere kirchliche Stiftungen ohne Ermächtigung von Seite des heiligen Stuhles aufgehoben oder vereinigt werden, jedoch unbeschadet der Vollmachten, welche das heilige Concilium von Trient den Bischöfen verliehen hat.

Dreißigster Artikel.

Die Verwaltung der Kirchengüter wird von Denjenigen geführt werden, welchen sie nach den Kirchengesetzen obliegt. Allein in Anbetracht der Unterstützung, welche Seine Majestät zur Befreiung der kirchlichen Bedürfnisse aus dem öffentlichen Schätze huldreich leistet und leisten wird, sollen diese Güter weder verkauft noch mit einer beträchtlichen Last beschwert werden, ohne daß sowohl der heilige Stuhl als auch Seine Majestät der Kaiser oder Jene, welche Dieselben hiemit zu beauftragen finden, dazu ihre Einwilligung gegeben haben.

Einunddreißigster Artikel.

Die Güter, aus welchen der Religions- und Studienfond besteht, sind kraft ihres Ursprunges Eigenthum der Kirche und werden im Namen der Kirche verwaltet werden, während die Bischöfe die ihnen gebührende Aufsicht nach den Bestimmungen üben, über welche der heilige Stuhl mit Seiner kaiserlichen Majestät übereinkommen wird. Die Einkünfte des Religionsfondes werden, bis dieser Fond durch ein Einvernehmen

Artik. XXVIII.

Регуларил, едѣкъ монахи, капл дѣтъ статтеле ordinesъ де кере се цинѣ сѣнт сѣнзми мал-марилорѣ лорѣ цинерарл че аѣ рѣмединга лангъ сѣнз-пѣлѣ апостолѣ, се ворѣ гверна дѣтъ норма нѣмителорѣ статте, фъръ дѣнсе а дѣтраче чеаа дрептѣлорѣ, че компетѣ епископѣлорѣ дѣтъ каноне ми мал алесѣ дѣтъ дѣкретеле кончилиѣлѣ tridentinѣ. Дрѣтачеа нѣмѣгѣл сѣнепѣлорѣ цинерарл, ворѣ кѣминѣка лѣверл кѣ сѣнпѣмѣл лорѣ дѣ лѣте кѣте се цинѣ де офѣциѣлѣ лорѣ; асѣмина ми вѣсѣтъчѣнѣле асѣра лорѣ ле ворѣ дѣнтрепѣнде лѣверл. Мал дѣнкодо рѣгуларил сѣл монахи, ворѣ оверѣра фъръ нѣгѣ о пѣдекъ рѣгулареле ordinesъ, инѣтитѣлѣ орл конгрѣгѣчѣнѣл де кере се цинѣ, ми дѣн конформѣтѣта кѣ прѣскрѣпѣтеле сѣнзѣлѣлѣ нѣнтѣфѣчѣл ворѣ адмѣте лѣ новѣгѣтѣ ми лѣ профѣсѣнѣа рѣлеѣиѣсѣ не чѣл че ворѣ чѣре. Тѣте ачѣте се ворѣ оверѣра асѣмина ми дѣн прѣвѣнга монахѣлорѣ, дѣнтрѣ кѣтѣ се цинѣ де еле.

Архѣепископѣл ми епископѣл аѣ нѣгѣ де а инѣтѣлѣ дѣтъ канонеле вѣсѣрѣчѣл дѣ дѣчѣсѣле лорѣ ординѣл сѣл конгрѣгѣчѣнѣл (такѣ) рѣлеѣиѣсѣ де амѣндѣсѣ сѣнсѣле; дѣсѣре ачѣаѣта дѣсѣ се ворѣ консѣлѣта кѣ гвернѣлѣл имѣрѣале.

Artik. XXIX.

Вѣсѣрѣра ере дрѣнтѣлѣ де а акѣмѣтѣра пѣссѣсѣнѣл нѣгѣ дѣн вер-че модѣ лѣуѣтѣмѣ, ми прѣнѣпѣтѣа ел асѣра чѣлорѣ че пѣссѣде акѣм, орл лѣ ва акѣмѣтѣра де акѣм дѣнѣнѣ, рѣмѣнѣ неатѣнѣсѣ. Прѣн ерѣмѣре фѣндѣчѣнѣле еклѣсѣаѣчѣе, атѣтѣ чѣле верл, кѣтѣ ми чѣле нѣгѣ, фъръ де дѣнтрепѣнѣа сѣнзѣлѣлѣ апостолѣлѣ нѣ се ворѣ нѣгѣ нѣче дѣсѣнѣнгѣро, нѣче снѣре, сѣсѣгѣнѣндѣ дѣнсе пѣтѣтѣаѣ дѣтѣ епископѣлорѣл прѣн сѣкрѣлѣл кончилиѣлѣ tridentinѣ.

Artik. XXX.

Вѣнѣрѣле вѣсѣрѣчѣл се ворѣ адмѣнѣлѣра де кѣтрѣ ачѣа, де капл се цинѣ ачѣаѣта дѣтъ канонѣ. Лѣдѣндѣ дѣнсе дѣн конѣдѣрѣчѣнѣе аѣкѣторѣнѣе, че аѣрѣсѣсѣмѣлѣлѣ дѣмѣратѣл кѣ вѣнѣрѣтѣаѣ фѣче ми ва фѣче дѣн вѣчѣрѣа пѣвлѣкѣ нѣнтрѣ а акѣнѣрѣл лѣнсѣле вѣсѣрѣчѣлорѣ, вѣнѣрѣле ачѣте нѣче се ворѣ вѣнде, нѣче се ворѣ дѣкѣрѣа кѣ сѣрѣчѣне грѣле, фъръ де а да дѣнѣрѣа лорѣ лѣ ачѣаѣта атѣтѣ сѣнзѣлѣлѣ нѣнтѣфѣчѣл, кѣтѣ ми Мѣрѣа Са дѣмѣратѣлѣ, орл ачѣа кѣрѣорѣ ворѣ конкѣрѣде ел ачѣаѣтѣ тѣаѣлѣ.

Artik. XXXI.

Вѣнѣрѣле дѣн капл се кѣмѣнѣне фѣндѣлѣ с. фондѣлѣ рѣлеѣнѣлѣ ми аѣл сѣдѣлорѣ, сѣнт дѣтъ орѣпѣноа лорѣ прѣнѣпѣтѣаѣ еклѣсѣел ми се адмѣнѣлѣтѣрѣ дѣн нѣмѣле еклѣсѣел, аѣндѣ епископѣл дѣн прѣвѣнга ачѣаѣл инѣнѣнѣнѣа кѣвѣнѣлѣ лорѣ дѣтъ дѣнѣсѣчѣнѣле, асѣра кѣрѣорѣ се ва дѣнѣл сѣнзѣлѣлѣ нѣнтѣфѣчѣл кѣ Малѣтѣаѣ Са дѣмѣратѣлѣ. Вѣнѣтеле дѣн фѣндѣлѣ рѣлеѣнѣнѣре се ворѣ ерѣра нѣнтрѣ кѣлѣлѣл дѣвѣнѣ, нѣнтрѣ едѣфѣчѣе вѣсѣрѣчѣл ми сѣмѣнѣре, ми

Harminczötödik Cikk.

Minden, az ausztriai birodalomban és az egyes országokban, melyekből az áll, eddigelő bármi módon és alakban kibocsátott törvények, rendeletek és intézkedések, a mennyiben ezen ünnepélyes szerződvényvel ellenkeznek, ez által megszüntetteknek tekintendők, s maga a szerződvény ugyanazon országokban ezentul mindenkorra államtörvény erejével birand. Azért is mind a két szerződő fél igéri, hogy Ők s Utódaik mindazt, a miro nézve a megállapodás történt, lelkiismeretesen megtartandják. A mennyiben pedig jövőben nehézség találna támadni, Ő Szentsége és Ő császári Felsége az úgy barátságos elintézőse végett egymással értekezendnek.

Harminczhatodik Cikk.

Ezen szerződvény jóváhagyásainak kicserélése, az ezen cikkek alá írt naptól számítandó két hónap alatt, vagy ha lehet hamarabb is meg fog történni.

Minek hitelességeül a fönemlitett meghatalmazottak ezen egyezvényt aláírták és mindketten saját peccsétjökkel ellátták.

Kelt Bécsben, augusztus tizennyolczadikán, az Urnak ezer nyolczszáz ötvenötödik évében.

Viale-Prela Mihály, bibornok s. k.
(P. H.)
Rauscher József Othmár s. k.
bécsi érsek.
(P. H.)

Mi ezen egyezvény cikkkeit látván és megfontolván, mindazokat kedveseknek és megerősítetteknek valjuk és nyilvánítjuk, Magunk s Utódaink részéről császári királyi szavunkra fogadván, hogy mindazokat, mik ezen cikkekben foglaltatnak, hűn végrehajtatjuk s azoknak bármi módoni megszegését meg nem engedjük. Minek hitelességeül és nagyobb erejéül jelen jóváhagyási okiratot sajátkezűleg aláírtuk és császári királyi peccsétünkkel megerősítettük. Kelt Ischlben september huszonharmadik napján az Urnak ezer nyolczszáz ötvenötödik, uralkodásunknak hetedik évében.

FERENCZ JOZSEF s. k.
(P. H.)

Gr. Buol-Schauenstein, s. k.
Ő császári királyi apostoli Felsége saját parancsára:

Báró Meysenbug Otto s. k.
udvari tanácsos.

Fünfunddreißigster Artikel.

Alle im Kaiserthume Oesterreich und den einzelnen Ländern, aus welchen dasselbe besteht, bis gegenwärtig in was immer für einer Weise und Gestalt erlassenen Gesetze, Anordnungen und Verfügungen sind, in soweit sie diesem feierlichen Vertrage widerstreiten, für durch denselben aufgehoben anzusehen, und der Vertrag selbst wird in denselben Ländern von nun an immerdar die Geltung eines Staatsgesetzes haben. Deshalb verheissen beide vertragschließenden Theile, daß Sie und Ihre Nachfolger Alles und Jedes, worüber man sich vereinbart hat, gewissenhaft beobachten werden. Woserne sich aber in Zukunft eine Schwierigkeit ergeben sollte, werden Seine Heiligkeit und Seine kaiserliche Majestät Sich zu freundschaftlicher Beilegung der Sache ins Einvernehmen sehen.

Sechsbunddreißigster Artikel.

Die Auswechslung der Ratificationen dieses Vertrages wird binnen zwei Monaten, von dem diesen Artikeln beigefügten Tage an gerechnet, oder wenn es möglich ist, auch früher stattfinden.

Zu dessen Beglaubigung haben die vorgenannten Bevollmächtigten diese Uebereinkunft unterzeichnet und Beide ihr Siegel beigedrückt.

Gegeben zu Wien am achtzehnten August im Jahre des Heiles tausend achthundert fünf- und fünfzig.

Mich. Card. Viale-Prelà m. p.
(L.S.)
Jof. Othm. von Rauscher m. p.
Erzbischof von Wien.
(L.S.)

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hise confirmatosque habere profiteamur ac declaramus, verbo Caesareo-Regio pro Nobis atque Successoribus Nostris adpromittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatuos neque ulla ratione permissuros esse, ut illis contraveniatur. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo-Regio appenso firmari jussimus. Dabantur in Ischl die vigesima tertia mensis Septembris anno Domini millesimo octingentesimo-quingentesimo quinto Regnorum Nostrorum septimo.

FRANCISCUS JOSEPHUS m. p.
(L. S.)

Comes a Buol-Schauenstein m. p.
Ad mandatum Sac. Caes. et Reg. Apostolicae Majestatis proprium:

Otto Liber Baro a Meysenbug m. p.,
consiliarius aulicus.

Artik. XXXV.

Прин аветаѣ конкордатѣ солемно, тоѣ деѣло, ординувшиѣ ми депетоло публицате ан вер-че модѣ ми съв. вер-че формѣ ан империскаѣ асѣриакѣ ми ан фѣз-каре дѣн депило дѣн каре се кампуне, съвтѣ аврато антрѣ кѣтѣ ворѣ фѣ контрапѣ аветѣ конкордатѣ; еар конкордатѣ ансѣми ва авѣ ан намитело депѣ доаѣл анколо пенѣрѣ тоѣдеасна. иѣтере ка леѣе де етѣтѣ. Дрентѣаѣа амѣндорѣ прѣдѣло конкордатѣе промитѣ, кѣ атѣтѣ еле, кѣтѣ ми съкѣсепѣлѣ ворѣ ворѣ цѣне нѣ съкѣмѣтѣе тоѣе пѣтетѣтѣ ми ан нарѣе, асѣра кѣрѣра с'аѣ анвоѣтѣ. Деѣрѣма с'ар нарѣе ан иѣиторѣ вре о дѣфѣкѣтѣе, Сѣнѣѣа Са пана ми Мѣрѣа Са анперѣтѣкѣ се ворѣ анѣелеѣе анпрѣвѣнѣ сѣре а анѣтѣка лѣрѣкѣлѣ ка амѣлѣ.

Artik. XXXVI.

Ратифѣкувѣшиѣо аветѣлѣ конкордатѣ се ворѣ рѣ-сѣмѣа ан терминѣ де доѣ лѣнѣ конѣстѣтѣ дѣн зѣа сѣмнатѣ нѣ аветѣлѣ артѣкѣлѣ, сѣѣ ми маѣ кѣрѣндѣ де ва фѣ прин пѣтингѣ.

Сѣре анѣредѣнѣе, нѣмѣѣлѣ маѣ анѣнто пѣ-ниѣтѣнѣлѣ аѣ съкѣрѣѣѣ аветѣлѣ конкордатѣ, ми л'аѣ овсѣмнатѣ фѣзѣкаре кѣ сѣпѣлѣкѣлѣ сѣѣ.

Датѣ ан Биѣна ан онѣсѣнѣеѣе Аврѣѣтѣ, ан аѣсѣлѣ мѣнтѣпѣлѣ зѣа мѣлѣ онѣсѣтѣе цѣнѣѣѣѣлѣ ми цѣнѣлѣ.

Mixzile Kapd. Viale-Prelà m. p.
(A. C.)
Ioceff Othmar de Rauscher m. p.,
Archiepiscopus Bienei.
(A. C.)

Nol, vezandē mi examinandē artikulil avertil konkorpatil, dektrpamē kēl-amē anprozatil mi konfirmatil ne toyl an toil mi an narpe, promitandē kē kēvantsilē noctpē vesarēo-peulē kontpē Nol mi sēkēсopil nocipil, kē vomē есекста kēkpedingil tole kate се конѣнѣлѣ антр'анѣлѣ ми нѣ vomē сѣфѣпѣлѣ ка сѣ се кѣлѣе ан нѣе зѣлѣ модѣ.

Сѣре маѣ марѣ анѣредѣнѣе ми тѣрѣлѣ, амѣ съкѣрѣѣѣ кѣ маѣна Noctpē аветѣлѣ ратифѣкувѣшиѣе ми амѣ пѣсѣ де с'а конѣрѣматѣлѣ прин аттернарѣе. сѣпѣ-лѣкѣлѣ Noctpē vesarēo-peulē. Дат'амѣ аветѣлѣ ан Ischl ан дѣрѣѣлѣ ми тѣрѣлѣ аѣ лѣнѣлѣ Centempe, а-нѣлѣ Domnѣлѣлѣ зѣа мѣлѣ онѣсѣтѣе цѣнѣѣѣѣлѣ ми цѣнѣлѣ, аѣлѣ анпрѣвѣнѣпѣлѣ Noctpe аѣлѣ мѣнтѣлѣ.

ΦΡΑΝΧΙΚΟΣ ΙΟΕΦΦ m. p.
(A. C.)

Comite à Buol-Schauenstein.
Din mandatsilē uponpēlil aѣлѣ Majeţtateil
Cale v. p. anoctolice:

Otto Barou à Meysenbug m. p.

181. szám.

Hirdetvénye

a kereskedelmi és pénzügyi ministeriumoknak 1855 december 1-ről,
kötelező valamennyi koronaországokra,
a salétrom, kén és ólom ki- és átvitelének eltöltása iránt.

A birodalmi törvénylap XLIV. dar. 208. sz. kiadott s szétküldetett december 5-kén 1855.

Ő cs. k. apostoli Felségének 1855. november 28-kán kelt legfelsőbb jóváhagyásával, jelen rendelet napjától fogva a salétrom, kén és ólomnak, az ausztriai államhatáron keresztül, az orosz államokban, továbbá Törökországban ki- és átvitele, a Moldva és Oláhországi fejedelemségeket kivéve, megtiltatik épenugy, mint az a kereskedelmi és pénzügyi ministeriumnak 1854 május 31-kén (bir. törv. lap 135. sz. 494 és 495 lap), továbbá 1854 november 23-kán kelt kibocsátványai (birod. törv. lap 300 s z. 1155 lap) folytán, a fegyverek és lőszer ki- és átvitelére nézve rendeltetett.

Toggenburg lovag s. k.
Bárá Bruck s. k.

182. szám.

Hirdetvénye

a kereskedelmi és pénzügyi ministeriumoknak 1855 december 4-ről,
kibátó minden koronaországokra,
a lovak kivitelének eltöltása iránt.

A birodalmi törvénylap XLIV. dar. 209. sz. kiadott és szétküldetett december 5-kén 1855.

Ő cs. k. apostoli Felségének legfelsőbb jóváhagyásával közhírré tételik, hogy 1855. december 15-től fogva, a lovak kivitele a birodalom minden határain tiltatik.

Toggenburg lovag s. k.
Bárá Bruck s. k.

No. 181.

Kundmachung

der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 1. December 1855,

giltig für sämtliche Kronländer,

betreffend das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei.

Im Reichsgesetzblatte XLIV. Stück No. 208, ausgegeben und versendet am 5. December 1855.

Mit Allerhöchster Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 28. November 1855 wird vom Tage der gegenwärtigen Verordnung angefangen, die Ausfuhr und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei über die österreichische Staatsgränze nach den russischen Staaten, dann nach der Türkei, mit Ausnahme der Fürstenthümer Moldau und Wallachei, in gleicher Art verboten, wie dieß zu Folge der Erlässe des Handels- und Finanzministeriums vom 31. Mai 1854 No. 135 (des Reichsgesetz-Blattes, Seite 494 und 495), dann vom 23. Nov. 1854 (No. 300 des Reichsgesetz-Blattes, Seite 1155), hinsichtlich der Aus- und Durchfuhr von Waffen und Munition angeordnet ist.

Ritter von Toggenburg m. p.
Freiherr von Bruck m. p.

No. 182.

Kundmachung

der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 4. December 1855,

wirkam für sämtliche Kronländer,

über das Verbot der Ausfuhr von Pferden.

Im Reichsgesetzblatte XLIV. Stück No. 209, ausgegeben und versendet am 5. Dec. 1855.

Mit Allerhöchster Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät wird zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß vom 15. December 1855 angefangen die Ausfuhr von Pferden über alle Gränzen des Reiches verboten wird.

Ritter von Toggenburg m. p.
Freiherr von Bruck m. p.

Nr. 181.

ПЪВЛІКЪЧІВНЕА

ministerielorŝ de comerçis mi de finance din 1. Decembrie 1855,

pentru toate țările imperiale,

prin care se proibescó exportarea și tranșirea de salitră, (sare nitră) și plumb.

Am înletinată imperială numărul XLIV, Nr. 208, extrasată și trimisă din 5. Decembrie 1855.

Pe temeliea aprobării M. C. ч. р. Апостоліче din 28. Noembrie 1855, esportarea și tranșirea de salitră, și plumb peste confiniele țărilor austriacă, către statele rusești și către Turcia, асаръ de principatele Молдова și țăра ромънеască, се proibесче din ziua авестей ordiнъчлні, ачелъ modъ дъру към а фотіш proibітă și esportarea și tranșirea de arme și мунічино prin decretulo ministerielorŝ de comerçis mi de finance din 31. Marts 1854 (взл. имп. Nr. 135, пап. 494 și 495) și din 23. Noembrie 1854 (взл. имп. Nr. 300, пап. 1155).

Кавалерялă de Toggenburg m. p.
Баронялă de Брук m. p.

Nr. 182.

ПЪВЛІКЪЧІВНЕА

ministerielorŝ de comerçis mi de finance din 4. Decembrie 1855,

pentru toate țările imperiale,

prin care се proibесче esportarea de cai.

Am înletinată imperială numărul XLIV, Nr. 209, extrasată și trimisă din 5. Decembrie 1855.

Къ ампърътеаска апроваре а M. C. ч. р. Апостоліче се фаче кзпносатă ітзрорă къ, esportarea de cai е proibітă peste toate confiniele imperiale, ачеландă din 15. Decembrie 1855.

Кавалерялă de Toggenburg m. p.
Баронялă de Брук m. p.